

KORKEAKANKAAN ULKOLIIKUNTA-ALUEEN KEHITTÄMISHANKE

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Liiketalouden koulutusohjelma

Kevät 2022

Juuso Rantanen

Liiketalouden tradenomi (AMK)

Tekijä Juuso Rantanen

Työn nimi Korkeakankaan ulkoliikunta-alueen kehittämishanke

Ohjaaja Minttu Lampinen

Tiivistelmä

Vuosi 2022

Toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena on ollut laatia toimintojen kehittämissuunnitelma Valkeakoskella sijaitsevalle Korkeakankaan ulkoliikunta – alueelle. Lisäksi opinnäytetyössä on pyritty hahmottamaan mahdollisuuksia alueella toteutettavalle ympärivuotiselle liiketoiminnalle. Opinnäytetyön tilaaja on Valkeakosken kunnan kulttuuri- ja sivistystoimi.

Opinnäytetyö koostuu teoriaosuudesta, kuntalaiskyselyiden analysoinnista sekä kehittämissuunnitelmasta. Teoria perustuu yritystoiminnan perustamiseen ja liiketoiminnan kehittämiseen. Lisäksi teoriassa käsitellään kunnan roolia yritystoiminnan mahdollistajana ja esittelee SWOT – analyysin ja Business Model Canvas – työkalun. Opinnäytetyössä esitelty teoria antaa pohjan Korkeakankaan alueen liiketoimintojen kehittämiseksi.

Tutkimus toteutettiin kahdessa erillisessä kyselyssä. Toinen kysely oli suunnattu Valkeakosken alueella toimiville yhdistyksille, jossa samalla selvitettiin valmiutta ja halua alueen kehittämiseen yhteistyössä kunnan kanssa esimerkiksi talkoiden kautta. Toinen kysely oli suunnattu kuntalaisille. Kuntalaisille suunnatun kyselyn avulla haluttiin kuulla kuntalaisten mielipiteitä alueen kehittämiseen.

Kehittämissuunnitelma on laadittu kyselyistä saadun palautteen, alueelle tehtyjen vierailuiden ja opinnäytetyön ohjaajan kanssa käytyjen palaverien avulla. Suunnitelman lähtökohtana on hyödyntää ja kehittää olemassa olevaa ja tuoda toimintoja nykyaikaan.

Opinnäytetyön johtopäätöksissä pohditaan alueen potentiaalia liiketoiminnan harjoittamisen näkökulmasta. Lisäksi pohditaan kyselyistä saatujen vastauksien vaikutusta kehittämissuunnitelmassa esitettyihin toimintoihin.

Avainsanat Liiketoiminta, kehittämissuunnitelma, uudistaminen

Sivut 63 sivua

Degree Programme in Business Administration

Author Juuso Rantanen

Subject Development plan to Korkeakangas outdoor sports area

Supervisors Minttu Lampinen

Abstract

Year 2022

This functional thesis aims to create a development plan to Korkeakangas outdoor sports area, which is located in Valkeakoski. In addition the thesis will address the possibilities on developing year-round business activity to the area. The thesis is commissioned by the local council of Valkeakoski.

The thesis consists of theory, analyzing of citizen inquiry and the development plan. The theory is based on starting and developing business operation. With that, theory also addresses the role of county as a business activity enabler and introduces SWOT – analyzing and Business Model Canvas tools. Based on theory shown in the thesis, it is possible to develop business activity to the Korkeakangas area.

The citizen inquiry was executed in two separate parts. First part was directed to the local sports clubs and other trusts. The aim was to study readiness to cooperate on area development with the local council. Second study was directed to municipal citizens and the target was to find out how locals would like the area to be developed.

Development plan is composed based on inquiry feedback, area visits and meetings with the thesis tutor. The plans starting point is to exploit and develop the functions that already exist in the area. In the conclusions part thesis ponders the areas business potential and inquiry feedbacks impact on functions shown in the development plan.

Keywords Development plan, business activity, innovation

Pages 63 pages

Sisällys

1	JOHDANTO.....	1
2	LIIKETOIMINNAN KEHITTÄMINEN	3
2.1	Liiketoimintasuunnitelma	3
2.2	Liikeidea	4
2.3	Visio, arvot ja arvolupaus.....	5
2.4	Strategia ja missio	6
2.5	Liiketoimintamalli ja liiketoimintaympäristö	7
2.6	Asiakassegmentointi ja markkinointi.....	8
2.7	Liiketoiminnan kehittäminen seututalouden näkökulmasta.....	10
2.8	Teoreettinen kehys Korkeakankaan kehittämishankkeeseen	11
2.8.1	Business Model Canvas	12
2.8.2	SWOT - analyysi.....	12
3	TUTKIMUSAINEISTO JA TUTKIMUSMENETELMÄT	14
4	TUTKIMUSTULOKSET	16
4.1	Kuntalaiskyselyn tulokset.....	16
4.2	Yhdistyskyselyn tulokset	22
4.3	Kyselyiden tulosten yhteenveto.....	28
5	KORKEAKANKAAN KEHITTÄMISSUUNNITELMA	33
5.1	Laskettelurinteen alue	34
5.2	Kahvilan alueen kehittämissuunnitelma.....	38
5.3	Hiekkakentän aluea.....	40
5.4	Pukuhuoneen ja saunan alue.....	42
5.5	Hiihtomaan alue.....	44
5.6	Muita kehitystoimintoja alueen palvelutarjontaan.....	45
5.7	Kehittämishankkeen aikataulu.....	47
6	POHDINTAA	51
	Lähteet.....	53
	Verkkolähteet	54

1 JOHDANTO

Korkeakankaan ulkoliikunta – alue sijaitsee Valkeakosken kaupungin eteläpuolella, noin neljä kilometriä kaupungin keskustasta. Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää ja luoda yleistasonen kehittämissuunnitelma alueella olevien toimintojen kehittämiseksi. Tarkoituksena oli myös kartoittaa ja ideoida uusia palvelumuotoja ja toimintamahdollisuuksia joita alueelle voisi luoda tulevaisuudessa. Toimintojen kehittämisen kautta tutkimuksessa pyrittiin kartoittamaan ja ideoimaan mahdollisuuksia ympärivuotisen liiketoiminnan mahdollistamiselle liiketoiminnan kehittämisen näkökulmasta.

Toiminnallisen opinnäytetyön tilaajana oli Valkeakosken kaupungin vapaa-aikapalvelut. Tutkimuksessa haluttiin osallistaa kuntalaisia ja ottaa huomioon paikallisten mielipiteitä alueen kehittämiseen. Tämän pohjalta on Korkeakankaalle hahmoteltu kehittämissuunnitelma, jonka kautta alueesta voisi tulla kaikkien kuntalaisten ympärivuotinen ulkoliikunta- ja elämyskohde. Kehittämissuunnitelman alueeseen kuuluivat laskettelurinteen alue kunto- ja hiihtoratoineen sekä rinteen välittömässä läheisyydessä olevat muut toiminnot.

Työtä ohjasivat Valkeakosken kaupungin sivistysjohtaja, johtava liikunnanohjaaja ja liikuntaneuvoja. Opinnäytetyössä kuultiin kuntalaisia ja kunnassa toimivia yhdistyksiä erillisillä kyselyillä. Kyselyillä haettiin ennen kaikkea tukea ja vahvistusta kehittämissuunnitelmassa esitettäville hankkeille.

Korkeakankaan ulkoliikunta – alue rajautuu luonnonsuojelualueen ja yksityisen maanomistajan omistamiin pelto-alueisiin. Tämä rajasi alueelle toteutettavien hankkeiden suunnittelua.

Lisäksi Valkeakosken keskustan alueelle oli jo aloitettu suunnittelemaan ja toteuttamaan erillistä ulkoliikunta – ja virkistytymisaluetta, minkä johdosta tutkimuksessa ja kehittämissuunnitelmassa oli huolehdittava, ettei päällekkäisiä toimintoja syntyisi näille kahdelle alueelle. Hankkeen toteuttamiselle luo haasteita myös kuntatalouden tilanne 2020 – luvun muutosten ja myllerrysten keskellä (Reina, 2020).

2 LIKETOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Yksi keskeinen osa kehittämishankeen tehtävänantoa on ollut tutkia, miten kehittämiskohteena olevalle alueelle saisi tuotettua yritystoimintaa. Opinnäytetyön tilaajan tahtotilana on toimia mahdollistajana ja yhteistyökumppanina taholle, joka itsenäisesti vastaisi alueen toimintojen järjestämisestä. Tähän kappaleeseen on avattu keskeisesti kehittämishankkeeseen vaikuttavia liiketaloudellisia teorian osia alueella tapahtuvan liiketoiminnan aloittamisen ja kehittämisen näkökulmasta. Lisäksi kappaleessa esitellään kaksi teoreettista kehystä, joiden kautta liiketoiminnan kehittämistä voisi Korkeakankaan alueella alkaa toteuttamaan.

2.1 Liiketoimintasuunnitelma

Tuotteet, palvelut ja tavarat muodostavat yrityksiä kuluttajille näkyvän toiminnan perustan ja kohteet. Näistä tekijöistä muodostuu liiketoiminnan ydin (Laukkanen, 2006, s. 94). Hyvin tehdystä liiketoimintasuunnitelmasta selviää, miten yrityksen toiminnassa on tarkoitus tehdä tulosta. Liiketoimintasuunnitelman tekemisessä matkan voidaan ajatella olevan tärkeämpi kuin päämäärä, sillä suunnitelman luomisen aikana yrittäjä oppii prosessistaan ja tulee miettineeksi kriittisesti niitä tekijöitä, jotka voivat saada yrityksen toiminnan kukoistamaan tai epäonnistumaan tulevaisuudessa. (Hesso, 2015, ss. 13-24)

Liiketoimintasuunnitelmaa edeltää liikeidea, jota liiketoimintasuunnitelman on tarkoitus syventää ja jäsentää. Kun suunnitelma kirjoitetaan puhtaaksi, laajentuu se yrityksen visioksi ja strategiaksi. Liiketoimintasuunnitelmasta ilmenee ne keinot, resurssit ja tavoitteet joita

yrittöstoiminnan onnistumiselle asetetaan. Lisäksi liiketoimintasuunnitelmassa arvioidaan ja selvitetään toiminnalle esiin nousevia uhkia, alan sen hetkistä ja tulevaa kilpailutilannetta sekä yrityksen tarvitsemaa rahoitusta noin 3 – 5 vuoden aikavälille. Vaikka aikajänne asetetaan pitkälle tulevaisuuteen, on suunnitelmaa hyvä päivittää säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa. Tavoitteena on saada työhön kuluva aika sekä yrityksen toiminnan tavoitteet ja resurssit tasapainoisiksi. Yrityksen liiketoimintasuunnitelma on ensisijaisesti työkalu yrittäjälle itselleen, jota käyteenä tukena päätöksenteossa ja johon asetettuja arvoja ja visioita yrittäjä voi peilata omaa toimintaansa. Oman toiminnan peilaaminen suunniteltuun paljastaa jos toiminta on ajautunut sivuraiteille ja auttaa yrittäjää takaisin oikealle kurssille. (Puustinen, 2006, ss. 59-60)

2.2 Liikeidea

Uuden liiketoiminnan aloittaminen lähtee liikkeelle ideasta ja liiketoimintamahdollisuuden havainnoimisesta. Liikeidea vastaa kolmeen kysymykseen: mitä, miten ja kenelle yritys tekee toimintaansa. Liikeidea on yrityksen toiminnan perusta, jonka tarkoitus on yhdessä liiketoimintasuunnitelman kanssa auttaa selvittämään, onko yrityksellä toimintamahdollisuuksia. Liikeidea voi olla samanlainen kuin markkinoilla jo olevilla muilla yrityksillä tai se voi olla kokonaan uusi. Liikeideana voi myös olla markkinoilla jo olevan yrityksen, ja yrityksen liikeidean, ostaminen tai ryhtyminen franchising – yrittäjäksi. (Eisto, 2019) Liikeidean ei siis tarvitse olla uusi ja omaperäinen tai ainutlaatuinen. Liikeidean keskeinen olemus on se, että idea toimii käytännössä ja mahdollistaa yrittöstoiminnan. (Puustinen, 2006, ss. 59-60)

Liikeideaa luotaessa tukeudutaan luovaan ja innovatiiviseen ajatteluun. Luova ajattelu on usein rakenteetonta, intuitiivista ja hajanaista. Tällöin ajattelussa avataan ovia uusille ideoille, mahdollisuuksille ja yhteyksille. Innovatiivisessa ajattelussa taas keskitytään rajoitettuun määrään ideoita, joiden avulla pyritään löytämään toimivia ratkaisuja tiettyihin ongelmiin. (Rae, 2007, ss. 68-70) Kun pyrkimyksenä on yritystoiminnan perustaminen, ideaa seuraa vaihe, jonka aikana tämä alkuperäinen aavistus, idea, tullaan tutkimaan, kehittämään ja testaamaan käytännössä. Tämän jälkeen ideaa analysoidaan, kehitetään hieman enemmän, testataan jälleen käytännössä ja niin edelleen. Prosessi jatkuu, kunnes yrittäjä tuntee riittävästi varmuutta siitä, että idean potentiaali on niin suuri, että siihen kannattaa sijoittaa aikaa ja rahaa. (Clarysse & Kiefer, 2011, s. 9)

2.3 Visio, arvot ja arvolupaus

Yrityksen päämäärät ja tavoitteet kuvataan visiossa. Kun visio jalkautetaan yrityksen arkeen, toimii se suunnanantajana jokapäiväiselle työnteolle. (Hesso, 2015, s. 27) Vision on myös tarkoitus toimia julkisena näkemyksenä sille, minkälaiseksi yritys haluaa tulla. Hyvän vision tarkoituksena on toimia innostajana ja yhdistävänä tekijänä työntekijöille sekä toimivan palvelun takeena asiakkaille. Hyvä visio on myös uskottavasti mitattava ja havainnoitava koska se asetetaan tietyksi ajaksi ja kyseisen ajanjakson päätyttyä vision saavuttamista tulee voida arvioida. (Lindroos & Lohivesi, 2006, ss. 26-27) Yrityksen asetettua visionsa, tulee sen seuraavaksi pohtia arvoja, joiden pohjalta visiota kohti pyritään (Hesso, 2015, s. 41). Arvojen tehtävä on määritellä organisaation kulttuuria. Yritykseen muodostuu aina tiedostettuja ja tiedostamattomia arvoja, joiden pohjalta työntekijät yrityksessä toimivat. Suuressa roolissa

on työntekijöiden sitouttaminen arvoihin ja keskustelu siitä, mitä arvot tarkoittavat tämän yrityksen työntekijän osalta. (Pohjola, n.d.)

Arvolupauksella kuvataan niitä keskeisiä toiminnan periaatteita ja lisäarvoa, jonka asiakas saa yhteistyöstä yrityksen kanssa (Saarelainen, 2013, s. 41). Arvolupauksesta voi myös tulla esiin, kenelle yrityksen palvelu on tarkoitettu. Asiakkaille tarkoitettu arvolupaus ohjaa myös työntekijöiden toimintaa, koska hyvin toteutettuna arvolupaus selventää missä yrityksen on onnistuttava palvelua tarjotessaan. (Santalahti, n.d.)

2.4 Strategia ja missio

Siinä missä visiolla tarkoitetaan näkemystä siitä mihin yritys pyrkii, tarkoitetaan missiolla yrityksen toiminta – ajatusta, sitä, miksi yritys on olemassa. Koska missio on yrityksen toiminnan perusajatus, tulee sen olla pitkäkestoinen. Missio toimii pohjana strategialle, jonka kautta yritys pyrkii kohti asetettua visiota. (Puranen, 2019)

Strategiassa pyritään kartoittamaan reitistöä, jonka avulla yritys saavuttaa määrittelemänsä pitkän ajan tavoitteen. Tavoite asetetaan yrityksen toiminta – alueen mukaan, mutta se voi olla esimerkiksi markkinajohtajuus tietyllä alueella. Strategialla kuvataan myös sitä, miten yritys eroaa muista markkinoilla olevista yrityksistä. Yleisimpiä strategisia vaihtoehtoja ovat kustannusjohtajuus (edullisemmat hinnat), parhaan palvelun strategia, tuotedifferointistrategia ja muiden ”seurailu”. (Hiltunen ym., 2007, s. 36) Strategiaa suunnitellaan ja toteutetaan erikokoisissa yrityksissä eri tavoilla. Esimerkiksi suurissa konserneissa ilmenee konsernistrategioita, verkostostrategioita ja erikseen vielä liiketoimintastrategioita. Oma strategiansa voi olla olemassa myös erilaisille tuotteille,

toimialoille ja asiakassegmenteille. (Lindroos & Lohivesi, 2006, s. 29) Yrityksillä on myös strategisia yhteistyökumppaneita, joita ilman yrityksen on mahdotonta toimia. Tämän kaltaisia kumppanuuksia rakennetaan määrätietoisesti ja niillä pyritään kattamaan ja turvaamaan yrityksen keskeiset toiminnot. (Hiltunen ym., 2007, s. 43)

Strategian on tarkoitus luoda yritykselle kilpailuetua, jolla luodaan asiakkaille lisäarvoa ja huippukokemuksia (Hesso, 2015, s. 85). Ymmärrys potentiaalisten markkinoiden koosta, tavoitettavuudesta ja kasvunäkymistä auttaa yritystä toiminnan realistisessa suunnittelussa. Markkinoille tuotavan palvelun tuotteistaminen alkaa ydinpalveluprosessista, mutta erottuakseen kilpailijoista ydinpalveluun on liitettävä erilaisia lisäpalveluita ja oheistuotteita. Kysymykseksi nousee, millaisella palvelukokonaisuudella erottuminen kilpailijoista toteutetaan. Strategia tuodaan käytäntöön vuosittain kalenterivuodelle tehtävien toimintasuunnitelmien kautta. Toimintasuunnitelma on konkreettinen työkalu, jossa tulevat esiin yrityksen toiminnan päämäärät. Siksi se normaalisti tehdään myös jokaiselle avaintulosalueelle. (Hiltunen ym., 2007, ss. 38-40)

2.5 Liiketoimintamalli ja liiketoimintaympäristö

Liiketoimintamalli kertoo, miten yritys toteuttaa strategiaansa koko organisaation voimin. Liiketoimintamalli on strategian konkretisointi yrityksessä. Se kertoo visuaalisesti lukijalleen sen, miten strategia konkreettisesti toimii niin talouden, tuotannon kuin myös asiakkaiden kanssa asioimisen suhteen. Nykyaikaisesta ja asiakaslähtöisestä liiketoimintamallista selviää se logiikka, miten kaikki yrityksen toimet on suunniteltu toimimaan yhdessä asiakashyödyn maksimoimiseksi. (Hesso, 2015, ss. 85-86) Yrityksen toimintatavat ja -mallit voidaan jakaa

neljään erilaiseen toimintatapaan: 1. tuotantolähtöinen toimintatapa, 2. tuotekehityslähtöinen toimintatapa, 3. asiakaspalvelulähtöinen toimintatapa sekä 4. julkishallinnollinen toimintatapa.

Kaikkia keskeisiä elementtejä on tarkasteltava yhtäaikaaisesti ja kokonaisuutena, koska yhden osatekijän muuttaminen vaikuttaa aina koko organisaation toimivuuteen. Liiketoimintamallin on oltava dynaaminen. Strategian ja toimintaympäristön muutosten tulisi käynnistää kriittisen tarkastelun nykyisen liiketoimintamallin toimivuudesta. Koska liiketoiminta on monimuotoinen syy – seuraussuhteinen, sitä on tarkasteltava kokonaisuutena. Kokonaisuuden hahmottamista helpottaa kun se kuvataan yhdellä näkymällä. (Saarelainen, 2013, ss. 16-17)

2.6 Asiakassegmentointi ja markkinointi

Asiakassegmentoinnilla tarkoitetaan yrityksen asiakkaista muodostettuja erilaisia kohderyhmiä. Tämänkaltaisen kategorisointi edellyttää kykyä erottaa asiakkaiden erilaisia tarpeita ja halua vastata niihin. Segmentointi on osa strategiaa, jossa personointia hyväksikäyttäen tavoitteena on tuottaa palveluita ja lisäarvoa asiakaskeskeisesti, ja mahdollisesti myös luoda uusia liiketoiminnan muotoja. Segmentoinnilla pyritään selvittämään omille tuotteille ja palveluille potentiaalisimmat kohderyhmät ja heidän tarpeensa sekä löytämään markkinointiväyliä näille kohderyhmille. (Perälähti, 2020) Menestyäkseen tuotteen tulee luoda hyötyjä ja arvoa asiakkaalle. Segmentoinnilla pyritäänkin kertomaan, miten asiakas hyötyy tuotteesta (Evans, 2011, ss. 37-38). Asiakasprofilointia tehdään arvonnakentämismalleja hyväksikäyttäen. Tästä prosessista voidaan johtaa erilaisia

palvelukonsepteja sekä mitata konseptien markkinoilla olemassa olevaa potentiaalia. Profiloinnin seurauksena palveluista saadaan tuotettua kriittistä tietoa ja helpotetaan päätöksen tekoa sen suhteen, mitkä konseptit jätetään palvelutarjontaan ja mitkä eivät. Tätä kautta pystytään paremmin puhuttelemaan asiakasta, vastaamaan asiakkaiden piileviin tarpeisiin ja synnyttämään pysyviä asiakassuhteita, sekä muuttamaan asiakkaiden käyttäytymistä liiketoiminnan tavoitteita tukevaan suuntaan. (Tuulaniemi, 2011, ss. 154-156)

Asiakassegmenttien kiinnostus yrityksen tuotteisiin ja palveluihin saadaan aikaiseksi markkinoinnilla. Nykyaikainen markkinointi on monikanavaista ja kustannustehokasta sekä ennakkoluulotonta ja monipuolista. Yrityksissä tulee ymmärtää mainonnan, viestinnän ja myynnin kiinnittyminen toisiinsa. Markkinoinnin tavoitteena on myös toteuttaa yrityksen strategiaa. (Hesso, 2015, ss. 104-106) Markkinoinnin toteutus riippuu yrityksen koosta ja yrityksen tuottamasta palvelusta. Esimerkiksi pienellä yrityksellä ei välttämättä ole taloudellisia resursseja toteuttaa markkinointiaan niin kuin suurilla, ja asiantuntijayritys voi käyttää suoramarkkinointia ja toisen yrityksen on panostettava niihin kanaviin, joita mahdolliset asiakkaat seuraavat. (Puustinen, 2006, ss. 173-175)

Markkinointi ei kuitenkaan ole vain markkinointiviestintää, eli mainostamista, vaan se on osa markkinointimixiä. Tähän kokonaisuuteen kuuluvat myös hinta, jakelu ja tuote. Ennen markkinointiviestinnän aloittamista yrityksen on oltava selvillä miltä markkinat näyttävät yrityksen palvelutuotannon näkökulmasta. Saadakseen käsityksen palvelutarpeesta on yrityksen orientoiduttava markkinoille ja tutkittava niiden tarjoamia mahdollisuuksia. Tutkimisen tarkoitus on saada yritys huomaamaan omat kohderyhmänsä, ja tätä tietoa hyväksikäyttäen markkinointistrategia. Markkinointistrategia sisältää asiakassegmentoinnin, tuotteen targetoinnin ja yrityksen positioinnin. Näiden käsitteiden avulla pyritään

huomaamaan vallalla olevat trendit, vastaamaan siihen kuka on kohderyhmää, mitkä ovat tavoitteet kohderyhmän sisällä ja miten yritys aikoo erottua kilpailijoistaan. (Puranen, 2019)

2.7 Liiketoiminnan kehittäminen seututalouden näkökulmasta

Suomen 309 kunnassa on noin 290 000 yritystä, jotka työllistävät noin 1,5 miljoonaa ihmistä (Yrittäjät, n.d.). Seudullisen kehittämisen näkökulmasta yritykset voidaan jakaa koon perusteella kolmeen eri kategoriaan: alle kymmenen hengen mikroyritykset, erikoistuneet pienyritykset ja kasvuyritykset. Suurin osa yrityksistä, noin 90%, kuuluvat mikroyrityksiin (Laukkanen, 2006, s 33).

Kunnat edistävät yritystoimintaa ja tervettä paikallista taloutta infrastruktuurin kehittämällä, etu- ja tukipakettien kautta sekä tarjoamalla toimitiloja. Kuntien työkaluja paikallistalouden kehittämiseen ovat kehitysyhtiöt, yrityshautomot ja yhteistyöhankkeet yrittäjien kanssa, sekä pyrkimys panostamaan yrittäjyyden opettamiseen ja paikallisen yrittäjämönteisen asenteen kasvattamiseen. Suurista resursseista huolimatta kunnilla on kuitenkin haaste saada yritystoiminnan kehittämistoimet tuottamaan tasaisesti positiivisia tuloksia. Yksi haasteen juurisyistä piilee klassisen taloustieteen lähtökohdasta, jossa yrittäjien ja investointien oletetaan piilevän pinnan alla ja odottavan sopivaa hetkeä esiin tulolle. Kunnan osalta kehittämisajatus on, että ensin rakennetaan infrastruktuuri odottamaan tai kehittäminen reagoimalla yrittäjien toiveisiin. Harvoin toiminnan kehittäminen kuitenkaan on kunnan osalta tavoitteita ohjaavaa tai toimia käynnistävää. (Laukkanen, 2006, ss. 15-16)

Kuntatasoinen kehittämistoiminta keskittyy infrastruktuurin sekä puitteiden luomiseen ja painottuu jo olemassa olevien yritysten ja tätä kautta työpaikkojen tukemiseen ja toiminnan

turvaamiseen. Tällä tavoin toimimalla on tietenkin myös tavoitteena luoda toimintamahdollisuuksia uusille yrityksille ja täten uusia työpaikkoja seudulle. Laukkasen mukaan tämän kaltainen toiminta kunnilta on kuitenkin passiivista ja vastuu uusien yritystoimintaa kehittävien aloitteiden luomisesta jää yrityksille. Tilanteen paraneminen aidoksi yhteistyöksi vaatisi aiempaa säännöllisempää ja parempaa keskusteluyhteyttä, jonka pohjalta todennäköisesti saadaan rakennettua aiempaa parempaa liiketoimintaa ja valmiuksia uusille liiketoimintamuodoille. (Laukkanen, 2006, ss. 199-203)

Laukkasen mukaan näyttää siltä, että parantaakseen paikallista yritystoimintaa, kuntien tulisi siirtyä aktiivisemmin mukaan yritysten käynnistämiseen sen sijaan, että tyydytään tarjoamaan hallintoa ja puitteet yritystoiminnalle. ”Käynnistävä kehittäminen” – termi kuvaa kunnan tavoitteellista ja tietoista vaikuttamista yrityksen liiketoiminnan perusteisiin, millä pyritään vaikuttamaan myönteisesti uusien ja olemassa olevien yritysten toimintaan. Tämänkaltaisen toiminnan ytimessä on ymmärrys seutukunnan taloudesta, yrittäjyydestä ja siitä, miten yrityksiä syntyy. Tätä tietoa hyväksikäyttäen kunta pystyy analysoimaan ja pohtimaan keinoja joilla yritysten toimintoihin voidaan vaikuttaa ja niitä voidaan kehittää, mistä vähitellen seutukunnalle ja päättäjille vahvistuu kyky luoda toimivia kehittämiskäytäntöjä oman seudun näkökulmasta. (Laukkanen, 2006, ss. 19-21)

2.8 Teoreettinen kehys Korkeakankaan kehittämishankkeeseen

Tässä kappaleessa nostetaan teoriaan pohjautuen esiin kaksi liiketaloudellista tekniikka, joiden kautta Korkeakankaan palveluiden ja toimintojen liiketoiminnallista kehittämistä voidaan alkaa toteuttamaan. Business Model Canvas ja SWOT – analyysien kautta voidaan

arvioida pitkälle alueen nykytilaa, tarjoamia mahdollisuuksia ja suunniteltujen toimenpiteiden vaikutusta liiketoiminnan kannalta.

2.8.1 Business Model Canvas

Yksi Korkeakankaan kehittämishankeen liiketaloudellisen toiminnan lähtökohta on jatkaa liiketoimintaa jo olemassa olevien palveluiden pohjalta. Tätä toimintatapaa tukee esimerkiksi Larry Keeleyn tekemät tutkimukset, joiden mukaan jo olemassa olevan liiketoiminnan kehittäminen tuottaa lähes kymmenkertaisesti siihen käytettyyn rahalliseen panostukseen nähden. Yritystoiminnan kehittämistä ja sen vaikutusten havainnointia ja arviointi tukemaan on laadittu vuonna 2008 ensi kerran julkaistu Business Model Canvas. BMC on visuaalinen työkalu, jonka avulla hahmotetaan ja kehitetään liikeideoiden toimiminen käytännössä. BMC:n avulla yritys pystyy hahmottamaan liiketoiminnalleen keskeiset toiminnot ja niiden keskinäisen vuorovaikutuksen, sekä sen, miten arvolupaus asiakkaalle toteutuu. Käytännössä BMC jakaa yritystoiminnan osa – alueet yhdeksään eri osaan, joiden pohjalta arvioidaan liikeidean käytännön toteuttamisen mahdollisuuksia. Näihin alueisiin kuuluvat niin markkinointiin, arvoihin, asiakkaisiin kuin kuluihin ja tuloihin liittyviä arvioita. BMC soveltuu käytettäväksi niin yksityisen kuin julkisen sektorin kehittämistoimenpiteissä. (Tuulaniemi, 2011, ss. 175-179)

2.8.2 SWOT - analyysi

SWOT – analyysin avulla yritys pystyy analysoimaan liiketoimintansa vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkia. Analyysin kohteena voi olla koko yritystoiminta tai yksittäinen

palvelu tai tuote. Lisäksi yritys voi analysoida myös kilpailevan yrityksen toimintaa. Analyysin kohteena oleva toiminto on rajattava huolellisesti vertailukelpoisten tulosten aikaansaamiseksi. Yksi tapa saada aikaan vertailukelpoisia tuloksia on tehdä kaksi erillistä SWOT – taulukkoa, joissa keskitytään tiettyyn ajanjaksoon, esimerkiksi toisessa tähän hetkeen ja toisessa tulevaisuuteen. (Lindroos & Lohivesi, 2006, ss. 217-218)

Vahvuuksia ovat ne tekijät, joilla yritys pystyy menestymään. Vahvuuksia tunnistamalla yritys pystyy menestymään myös tulevaisuudessa. Heikkoudet ovat niitä asioita, joita kehittämällä yrityksen toiminnasta on mahdollista saada tuottavampaa ja tehokkaampaa. Tavoitteena ei ole poistaa kaikkia heikkouksia vaan pyrkiä minimoimaan heikkouksien vaikutusta yritystoimintaan. Pyrkinessään aiempaa tehokkaampaan toimintaan on yrityksen myös tultava tietoiseksi siitä, mitkä tekijät eri aikajännteillä aiheuttavat uhkia ja toisaalta tuovat mahdollisuuksia yritystoimintaan. Mahdollisuuksia havainnoimalla yritys voi esimerkiksi laajentaa toimintaansa uudelle toimintasektorille. Uhkia analysoitaessa on tärkeää varautua esille nousseisiin asioihin, jotta ne eivät häiritse yritystoimintaa niiden tullessa ajankohtaisiksi. (Suomen Riskienhallintayhdistys ry, n.d.)

3 TUTKIMUSAINEISTO JA TUTKIMUSMENETELMÄT

Kunnallisesta liikuntapaikkojen rakentamisesta kerättiin tietoa tutustumalla aiheesta aikaisemmin julkaistuihin opinnäytetöihin ja liikuntapaikkarakentamista koskeviin trendeihin. Lisäksi tietoa kerättiin myös tutustumalla tämän hetkisiin yleisiin harrastustrendeihin ja Korkeakankaan alueella olevien lajien suorituspaikkojen tämänhetkiseen kehitykseen.

Kuntalain mukaan kuntalaisilla tulee olla mahdollisuus osallistua kunnassa toteutettavaan päätöksentekoprosessiin (Kurikka, 2021). Kuntalaisten kuuleminen ja tutkimusaineiston kerääminen toteuttamalla erilliset kyselyt kuntalaisille ja Valkeakoskella toimiville yhdistyksille. Kyselyiden eriyttämisellä haluttiin löytää laajempia ja samalla yksityiskohtaisia näkökulmia alueelle toteutettaviin hankkeisiin. Kyselyt toteutettiin Open officen Forms –ohjelmalla. Yhdistyksien kysely toteutettiin lokakuussa 2021. Ensin yhdistyksille tiedotettiin, että kysely on tekeillä, ja sen valmistuttua Valkeakosken liikuntatoimi lähetti kyselylinkin kaikille rekisterissään olleille yhdistyksille sähköpostilla. Kuntalaisille suunnattu kysely toteutettiin marraskuussa 2021. Kyselystä tiedotettiin kunnan omissa tiedotuskanavissa ja kyselyn toteuttamisesta tehtiin myös lehtijuttu, jotta se tavoittaisi mahdollisimman monta kuntalaista. Valkeakosken liikuntatoimen työntekijät auttoivat kuntalaisia tarvittaessa kyselyn täyttämässä.

Kyselyissä selvitettiin, mitä palveluita ja harrastusmahdollisuuksia vastaajat tietävät alueella jo olevan ja mitä liikunnan ja urheilun muotoja tai lajeja he haluavat edelleen alueella harrastaa. Lisäksi haluttiin selvittää mitä harrastusmahdollisuuksia sekä palveluita he saattaisivat haluta lisää alueelle. Uusia urheilulajeja oli ehdolla yhteensä kahdeksan ja muita palveluita yhteensä viisi. Muiden palveluiden kautta oli tarkoitus kartoittaa liiketoiminnallisia

mahdollisuuksia. Kyselyssä selvitettiin myös, onko kuntalaisten mielestä hyvä, jos Korkeakaalla on mahdollista liikkua vuoden ympäri ja pitääkö heidän mielestään alueelle ylipäänsä tuoda lisää liikuntamuotoja ja kasvattaa harrastettavien lajien kirjoa. Alueella jo harrastettavissa olevat urheilulajit vastaaja sai laittaa mieleiseensä tärkeysjärjestykseen ja lisäksi kysyttiin, minkälaisia nyt jo mahdollisia palveluita alueelle olisi hyvä tuoda säännöllisesti.

Korkeakankaan alueeseen tutustuttiin maastokäynnillä, milloin opinnäytetyön ohjaajan ja kunnan vastaavan liikuntapaikkahoitajan kanssa kierrettiin aluetta ja käytiin läpi siellä olevien lajien harrastupaikkoja sekä alueella olevia rakennuksia. Lisäksi keskusteltiin kehittämiskohteista tekemäni ideoinnin pohjalta. Kävin Korkeakankaalla itsenäisesti kolmeen kertaan tutustumassa lisää alueeseen.

Menetelminä käytettiin käyttäjien osallistamista sekä nykytilan kartoittamista. Kehittämissuunnitelmaa varten tutustuin jo olemassa olleeseen aineistoon, jossa kunnan toimesta oli eri vuosikymmeninä hahmoteltu, miten aluetta voisi kehittää. Nykyaikaiseen liikuntapaikkarakentamiseen kävin tutustumassa Hämeenlinnassa uimahallin rannassa, Jukolan koululla sekä Hämeenlinnan ammattikoulun ja Parolan Juteinikeskuksen alueilla oleviin ulkoliikuntatiloihin. Opinnäytetyön ohjausryhmä kokoontui kaikkiaan kuusi kertaa, kolme kertaa Teams:n kautta ja kolme kertaa Valkeakoskella. Näiden palaverien kautta opinnäytetyötä vietiin käytännöllisempään suuntaan.

4 TUTKIMUSTULOKSET

Tässä kappaleessa käydään läpi kyselyiden vastauksia erillisinä osioinaan ja kyselyitä myös analysoidaan yhdessä. Tutkimuksessa on ollut tavoitteena löytää ne kehittämissuunnitelmaan nostetut hankkeet, jotka yhdistävät niin paikallisia yhdistyksiä, Korkeakankaan alueella toimivia urheiluseuroja kuin kuntalaisia. Toisena osana on ollut tavoitteena löytää palvelumuotoja, joita paikalliset haluaisivat alueella olevan ja joiden kautta olisi mahdollista toteuttaa liiketoimintaa. Lisäksi opinnäytetyön tilaaja on halunnut selvittää yhdistysten valmiutta osallistua alueen kehittämiseen, minkä seurauksena yhdistyskyselyssä on ollut erilliset kysymykset tähän liittyen.

4.1 Kuntalaiskyselyn tulokset

Valkeakosken kaupungin alueella on vuoden 2021 tilaston mukaan noin 20 700 asukasta (Ahonen, 2022). Kuntalaiskyselyyn vastasi kaikkiaan 695 henkilöä, mikä edustaa noin 3,4% alueen väkiluvusta. Kyselyn ensimmäisellä kysymyksellä pyrittiin havainnoimaan paikallisten tuntemusta siitä, mitä kaikkia toimintoja Korkeakankaalle on jo sijoitettuna ja ennen kaikkea mitä lajeja ja palveluita heidän mielestään siellä tulisi jatkossakin olla.

Tunnetuimmat palvelu- ja harrastamismuodot olivat alueella oleva grillipaikka (82,7% vastanneista), pulkkamäki (82%) sekä maastohiihto (75,8%) ja kahvio (73,8%). Vastaukset vahvistavat näkemystä siitä, että Korkeakangas mielletään perinteiseksi ulkoilu, ja varsinkin talviliikuntapaikaksi.

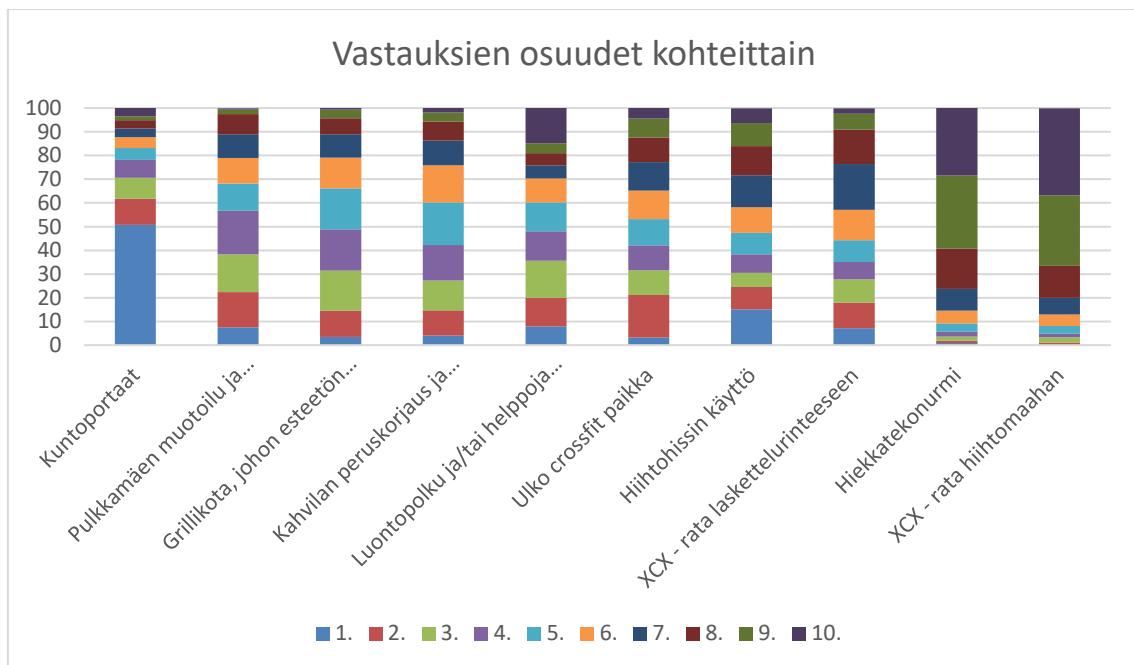
Taulukko 1. Vastauksien jakautuminen sen suhteen, mitä lajeja ja palveluita vastaajat haluavat Korkeakankaalla edelleen olevan.

Kysymyksessä jätettiin mahdollisuus myös vastata avoimesti kohtaan muut. Vastaajista noin 30% antoi oman näkemyksensä kysymykseen nostettujen lajien ja toimintojen lisäksi. Noin 69% Muut – kohtaan vastanneista nostivat kuntoportaiden rakentamisen ja laskettelurinteen palauttamisen toimintaan. Kuntoportaita alueella ei ole aiemmin ollut, eli tähän kysymykseen vastatessa se ei ollut haettu vastaus. Laskettelurinne alueella taas on ollut toiminnassa vielä 2010-luvulla, mutta viime vuosina sitä ei ole taloudellisista syistä pidetty auki.

Toisen kysymyksen takoituksena oli selvittää, pitäisikö vastaajien mielestä osana kehittämishanketta pyrkiä kasvattamaan alueella mahdollisia harrastamismuotoja. Vastaajista 71% vastasi kysymykseen kyllä, 20% vastasi ei. Loput vastaajista vastasivat vaihtoehdon muu (5%) tai jättivät vastaamatta kysymykseen. Vastauksien pohjalta voidaan

todeta, että kehittämissuunnitelmaan voidaan suunnitella lisättäväksi lajikirjoja alueen toimintoihin ja palvelutarjontaan.

Kolmannessa kysymyksessä pyrittiin selvittämään suuntaviivoja kehittämissuunnitelmaan nostettujen hankkeiden priorisoimiseen. Vastajille annettiin kymmenen vaihtoehtoa, jotka heidän tuli asettaa mieleiseensä tärkeysjärjestykseen.

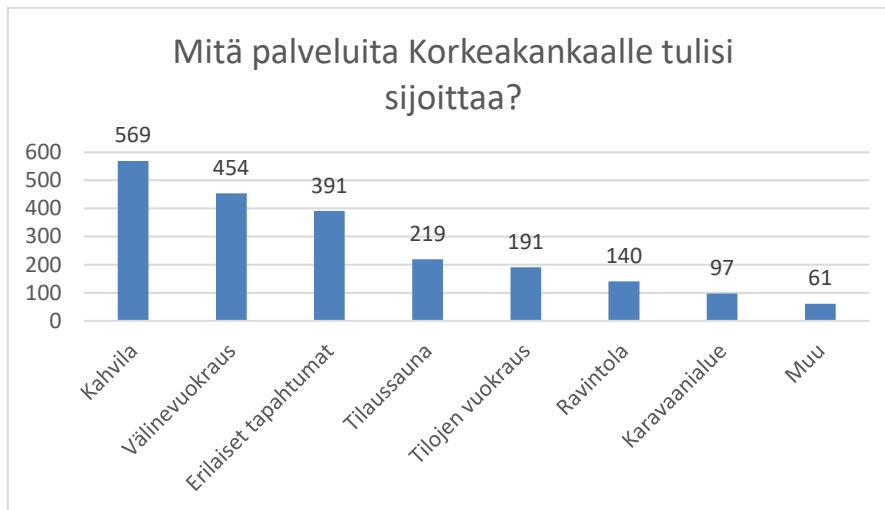
Taulukko 2. Kuvassa on esitetty vastausprosentit kehittämiskohteittain. Kokonaisvastausten perusteella suosituin vaihtoehto on vasemmalla, vähiten kannatusta saanut vaihtoehto oikealla.

Kysymyksessä nousee selkeästi suosituimmaksi kuntoportaiden rakentaminen alueelle. Tämän vaihtoehdon nosti tärkeimmäksi vaihtehdokseen 50,7% vastaajista ja kolmen tärkeimmän hankkeen joukkoon sen nosti 70,6% vastaajista. Muista vastauksista voidaan päätellä, että kannatusta on kerännyt perinteinen pulkkamäkipäivä perheen kanssa samalla grillaten tai kahvilan palveluita käyttäen. XCX – radat ja urheiluseurojen toimintaa tukemaan tarkoitetut hankkeet eivät tässä kyselyssä saaneet kannatusta. XCX – ratojen kohdalla voidaan myös todeta, ettei tämä kohtuullisen uusi termi välttämättä ole ihmisten tiedossa, mikä on herättänyt ihmetystä ja vaikuttanut vastauksiin. Tämä voidaan päätellä esimerkiksi siitä, ettei kukaan nostanut hiihtomaan XCX – rataa ensimmäiseksi vaihtoehdokseen. Korkeakankaalla kuitenkin on jo olemassa eräänlainen XCX – rata nimenomaan hiihtomaassa, mikä on opinnäytetyön ohjaajan mukaan ollut suosittu lasten keskuudessa. Ja lapsiperheiden talvipäivän aktiviteetit taas on nostettu muuten kyselyssä suosituimmiksi. Tämän vaihtoehdon on voinutkin tulkita myös niin, ettei hiihtomaan käyttötarkoitukseen ole haluttu tehdä muutoksia. On myös mielenkiintoista, että XCX – rataa haluaa lasketturinteeseen ensimmäisenä vaihtoehtonaan 7,1% vastanneista, koska XCX – rata ei varsinaisesti mahdollista perinteistä laskettelua, mitä ensimmäisessä kysymyksessä nostettiin vahvasti esille.

Neljännän kysymyksen tarkoituksena oli selvittää alueella olevan palvelutarjonnan lisäämisen mahdollisuuksia. Kyselyssä mainittujen toimien ympärille on kehittämissuunnitelmassa ollut tarkoituksena luoda mahdollisuuksia yritystoiminnalle. Näillä toimilla on pyritty nimenomaan hahmottelemaan mille palveluille voisi olla kuntalaisten puolesta mielenkiintoa.

Kyselyssä esiin nostetuista palveluista selkeästi eniten kannatusta keräsi alueella olevan kahvilan pitäminen toiminnassa myös tulevaisuudessa. Kyselyyn vastanneista noin 82% piti

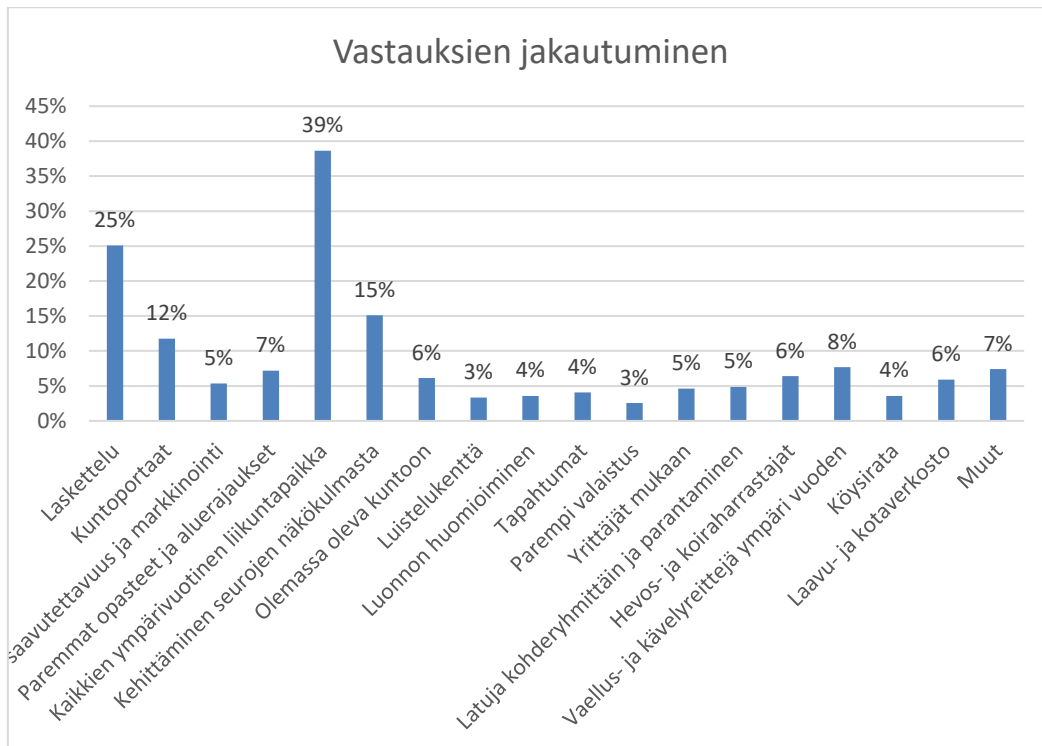
kahvilaa sellaisena palveluna, mikä alueelta pitäisi löytyä myös tulevaisuudessa. Lisäksi tarjotuista palveluvaihtoehdoista välinevuokraus alueella harrastettaviin lajeihin (65% vastanneista) ja erilaisten tapahtumien järjestäminen (56%) saivat kannatusta vastaajilta. Alla olevasta kaaviosta voidaan päätellä, että alueella olevan rakennuskannan päivittämisellä nykyaikaisemmaksi mahdollistetaan aiempaa laajempaa palvelutuotantoa, mille on myös asiakaspotentiaalia havaittavissa.

Taulukko 3. Palvelutarpeen selvittäminen.

Viidennessä, kuntalaiskyselyn viimeisessä, kysymyksessä pyydettiin vastaajilta vapaalla sanalla kehitysehdotuksia ja näkemyksiä alueen kehittämiseen. Kysymykseen vastasi kaikkiaan 391 vastaajaa, joilta saatiin kaikkiaan 614 kehittämissuositusta. Osa vastaajista tyytyi kommentoimaan yleisellä tasolla kyselyä ja hankkeen aloittamista ja osa oli jo antanut oman näkemyksensä aikaisempien kysymysten kohdalla. Vastauksien laajasta skaalasta johtuen vastauksia on yhdistelty erilaisten otsikoiden alle, milloin on saatu koottua vastauksia alla

olevaan taulukkoon. Taulukko osoittaa, että hajontaa on olemassa siinä, miten ihmiset näkevät alueen kehittämisen omista lähtökohdistaan.

Taulukko 4. Viidennen kysymyksen annettujen vastauksien jakautuminen.

Laskettelu ja kuntoportaajat on nostettu omiksi kohteikseen, koska ne ovat pitkin kyselyä keränneet suhteessa eniten kannatusta. Kuitenkin tässä kohdassa mielipiteet menevät jo aikaisempien kysymysten kertaamiseksi, sillä osa vastaajista on vastannut kaikkiin avoimiin kohtiin nämä kaksi asiaa tai jommankumman. Laskettelu suhteen on pohdittava, onko tämä toiminto taloudellisesti järkevää ja tämä asia nostettiin esiin myös joidenkin vastanneiden kesken. Laskettelu kannattaneiden joukosta nousi esiin rinteen potentiaali pienten lasten

lasketteluun harjoittelupaikkana, kun aikaisemmissa vastauksissa on keskitytty toiminnon tuomiseen takaisin. Tämä olisi hyvä ottaa huomioon kehittämissuunnitelmaa viimeistellessä. Kuntoportaiden suhteen ihmiset saattoivat jo jättää vastaamatta tähän kysymykseen erikseen, kun verrataan kyselyn kolmanteen kysymykseen.

Vastauksista eniten sai kannatusta alueen kehittäminen kaikkien kuntalaisten näkökulmasta. Vastauksissa nostettiin esiin lisätoimintojen tarve lapsiperheille, esteetön kulku palveluiden pariin ikäihmisten ja liikuntaesteisten näkökulmasta, sekä mahdollisuudet myös vuoden ympäri tapahtuvaan lenkkeilyyn. Tällä vastauksella tarkoitettiin, ettei kaikkia alueen pururatoja esimerkiksi ajettaisi hiihtoladuksi.

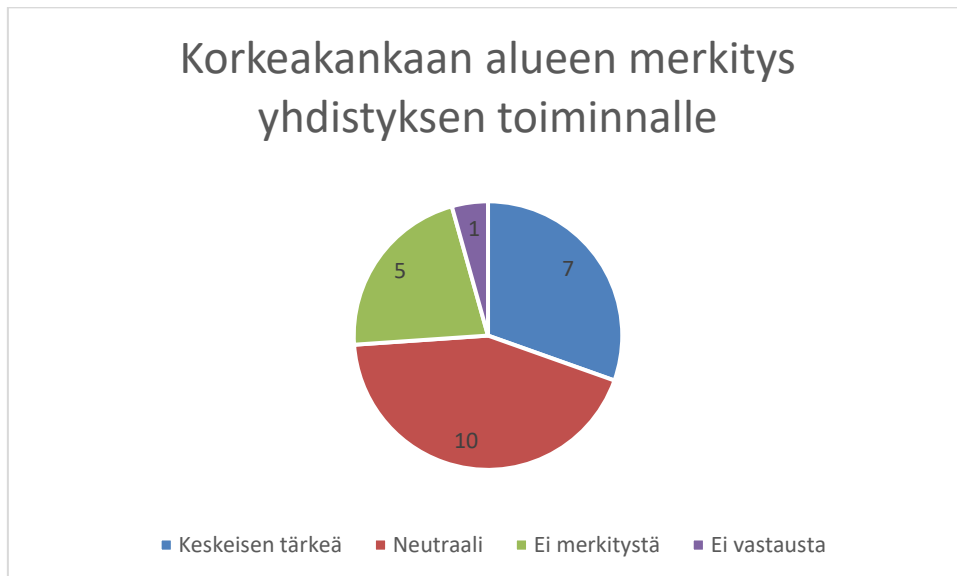
Alueen kehittämiseen tuli vastauksia, joiden tulkittiin kuuluvan eri seurojen harrastajille. Nämä vastaukset on kerätty omaan kohtaansa. Alueen kehittäminen pelkästään seurojen näkökulmasta ei kuitenkaan saanut muiden vastanneiden joukossa kannatusta, ja muutamat vastaajat kehoittivat jopa voimakkaasti kehittämään aluetta muiden kuin seurojen toimintojen näkökulmasta. Vastauksista nousi esiin myös tarve käydä keskustelua alueella olevien seurojen välisestä toiminnasta ja yhteistyöstä. Erilaisten toimijoiden joukosta myös koira- ja hevosharrastajat olivat vastanneet aktiivisesti. Toiveena heidän ryhmillään oli mahdollisuus harrastaa omaa lajiaan alueella, esimerkiksi luoda ratsastuspolkuja kesällä ja koiralatuja talvella.

4.2 Yhdistyskyselyn tulokset

Yhdistyskyselyssä kysyttiin pääasiassa samoja kysymyksiä kuin kuntalaiskyselyssä. Tavoitteena oli löytää kuntalaisten ja paikallisten yhdistyksien tarpeita yhdistäviä tekijöitä

kehittämissuunnitelman tueksi. Lisäksi yhdistyksiltä kysyttiin valmiutta olla mukana alueen kehittämisessä esimerkiksi talkoiden kautta. Kysely lähetettiin sähköpostilla noin 40 valkeakoskilaiselle yhdistykselle joiden yhteystiedot olivat Valkeakosken liikuntatoimen rekisterissä. Näistä yhdistyksistä 23 vastasi kyselyyn.

Ensimmäisessä kysymyksessä haluttiin selvittää Korkeakankaan alueen merkitystä kyseisen yhdistyksen toiminnalle. Vastaukset jaettiin kolmeen pääkategoriaan: merkitys keskeisen tärkeä, ei merkitystä ja neutraali.

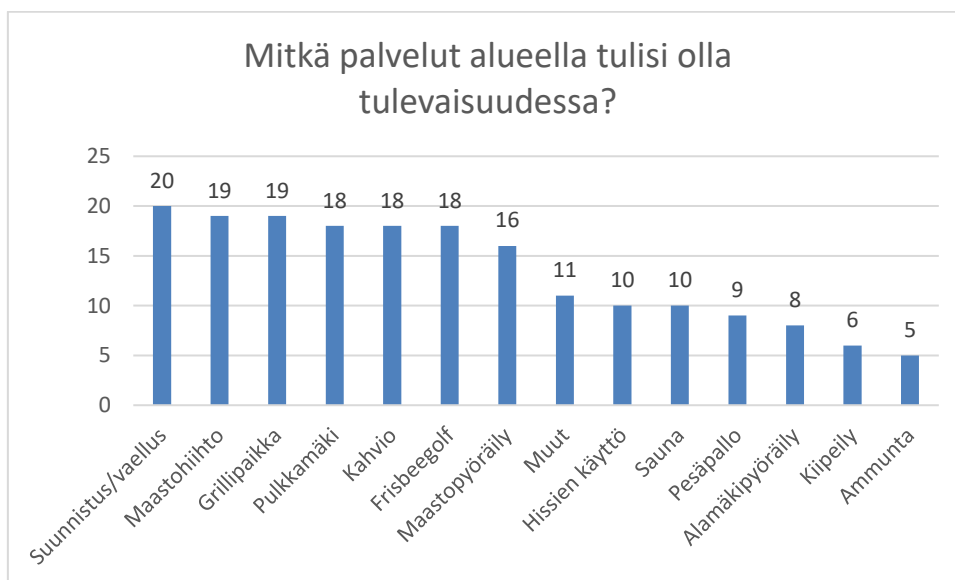

Taulukko 5. Korkeakankaan merkitys vastaajan toiminnalle.

Vastauksien perusteella viidellä yhdistyksellä ei ole intressejä Korkeakankaan alueeseen ja vastanneista seitsemälle alue on keskeisen tärkeä paikka, jossa toimintaa voidaan tuottaa. Neutraalisti vastanneilla ei ollut tällä hetkellä suoraa intressiä alueen toimintoihin, mutta

palvelutason ja mahdollisuuksien laajentuessa mielenkiintoa toiminnan järjestämiseen on olemassa.

Toisen kysymyksen tarkoituksena oli selvittää yhteisöjen mielipide siitä, minkälaisia palveluita Korkeakankaan alueella tulisi jatkossakin olla. Vastauksissa esitettiin alueella jo olevat toiminnot, joista vastaaja sai valita ne jotka haluaisi alueella edelleen säilyttää. Muut – kohtaan vastaamalla sai lisätä mitä toimintoja alueelle tulisi tuoda lisää.

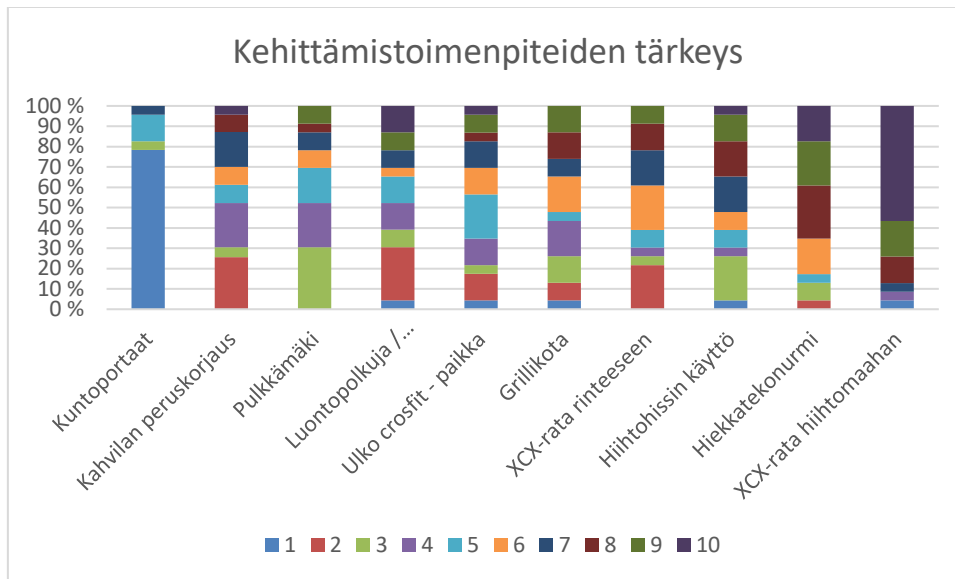
Taulukko 6. Yhdistyksien mielipide alueella olevista palveluista.

Vastauksista voidaan päätellä, että kaikilla alueen päälajeilla, hiihdolla, frisbeegolfilla ja maastopyöräilyllä, on yleinen hyväksyntä omalle toiminnalleen Korkeakankaalla. Kuitenkin eniten kannatusta saaneeksi lajiksi nousee matalankynnyksen suunnistus- ja vaellusreitit, joita nostettiin esiin myös ensimmäisen kysymyksen neutraaliin vastaajaryhmään kuuluneiden

keskuudessa. Muut – kysymyksessä nostettiin esiin kuntoportaat, laskettelu, kuntoiluvälineet, yleisö wc sekä liikuntaesteisten mahdollisuus liikkua luonnossa esimerkiksi rollaattorin avustuksella. Yksi vastaaja oli vastannut ”ei osaa sanoa”.

Kolmantena kysyttiin vastaajien mielipidettä siihen, tulisiko kehittämissuunnitelmassa laajentaa alueella olevaa lajikirjoa. Vastaukset jakaantuivat selkeästi, kun kyllä vastasi 17, ei vastasi 2 ja muut kohtaan vastasi 4. Muut kohdassa kaksi yhteisöä vastasi laskettelurinteen kohtalon uudelleen arvioinnin puolesta, yksi vastasi ”ei osaa sanoa” ja yksi toivoi malttia sen suhteen, ettei kaikkea mahdollista toimintaa tuoda alueelle. Neljännen kysymyksen tarkoituksena oli selvittää, tulisiko vastaajien mielestä alueen erikoistua vain esimerkiksi kesä- tai talvilajien harrastuspaikaksi. Kaikkien vastaajien mielestä alueella tulee jatkossakin pystyä harrastamaan ympäri vuoden.

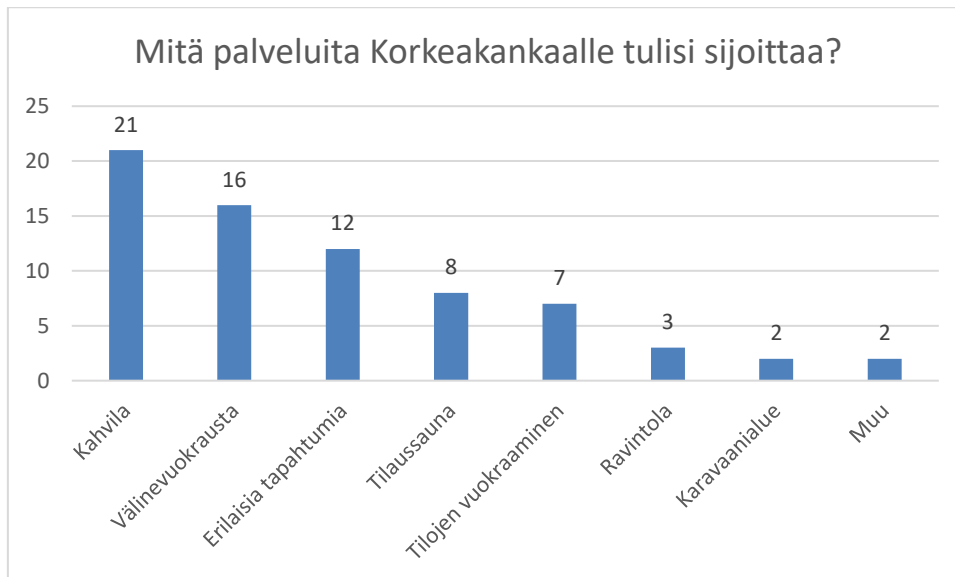
Kyselyn viidennessä kysymyksessä vastaajilta haettiin mielipidettä siihen, mitä kehittämissuunnitelmassa olevia uusia toimintoja he lähtisivät alueella toteuttamaan. Vastaajille annettiin kymmenen kohdan listaus, josta he arvottivat mieleisensä vaihtoehdot tärkeimmästä vähiten tärkeimpään.

Taulukko 7. Vastaajien tuli asettaa ehdotetut toimenpiteet tärkeysjärjestykseen.

Yllä oleva taulukko näyttää kyselyn tulokset. Tulokset on aseteltu siten, että vasemmalla puolella oleva kehittämiskohde on saanut suurimman ja oikealla puolella oleva pienimmän kannatuksen kokonaisuudessaan. Kyselyn selkeäksi kärkivastaukseksi nousi kuntoportaati, jonka nosti tärkeimmäksi noin 78% vastaajista. Muuten vastaukset hajaantuivat suhteellisen tasaisesti. Kahvilan peruskorjauksen ja luontopolkujen sekä helppojen vaellusreittien kehittämisen nosti toiseksi tärkeimmäksi asiaksi 26% vastaajista. Pulkkämäen nosti kolmanneksi tärkeimmäksi noin 30% vastanneista, mikä nosti sen suosituimpien hankkeiden listalla kärkikolmikkoon, vaikkei tämä hanke ollut ensimmäinen tai toinen vaihtoehto kenellekään vastanneista. Kannatusta eivät keränneet XCX – ratojen rakentaminen ja hiekkatekonurmen tuominen hiekkakentälle.

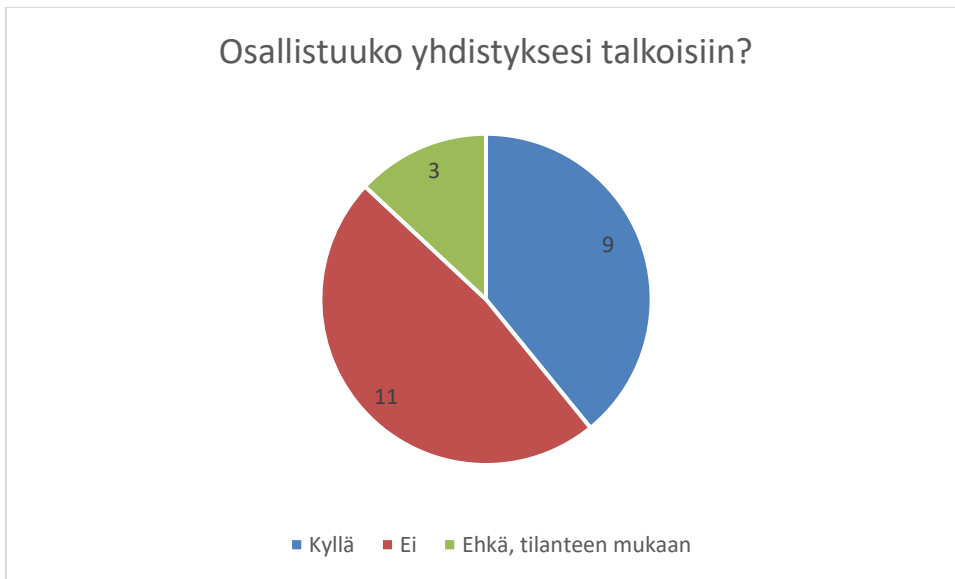
Kuudennessa kysymyksessä pyrittiin selvittämään mitä palveluita Korkeakankaalle tulisi yhteisöjen mielestä sijoittaa. Palveluvaihtoehdot olivat samat kuin kuntalaiskyselyssä.

Taulukko 8. Vastauksien jakautuminen sen suhteen, mitä palveluita Korkeakankaalle tulisi sijoittaa.

Vastauksista ilmenee, että perinteisesti alueella olleet palvelut, esimerkiksi kahvila ja välinevuokraus, keräävät suurimman kannatuksen. Uusien palvelumuotojen tuomista alueelle yhteisöt eivät vastauksien mukaan kannata.

Yhdistyskyselyyn viimeisessä kysymyksessä haluttiin selvittää, mikä on vastaajien valmius lähteä kehittämään Korkeakankaan toimintoja yhteistyössä varsinkin talkoiden kautta, milloin kunnalle aiheutuvia kustannuksia saataisiin pienennettyä ja seurat pääsisivät paremmin kiinni alueen kehittämiseen.

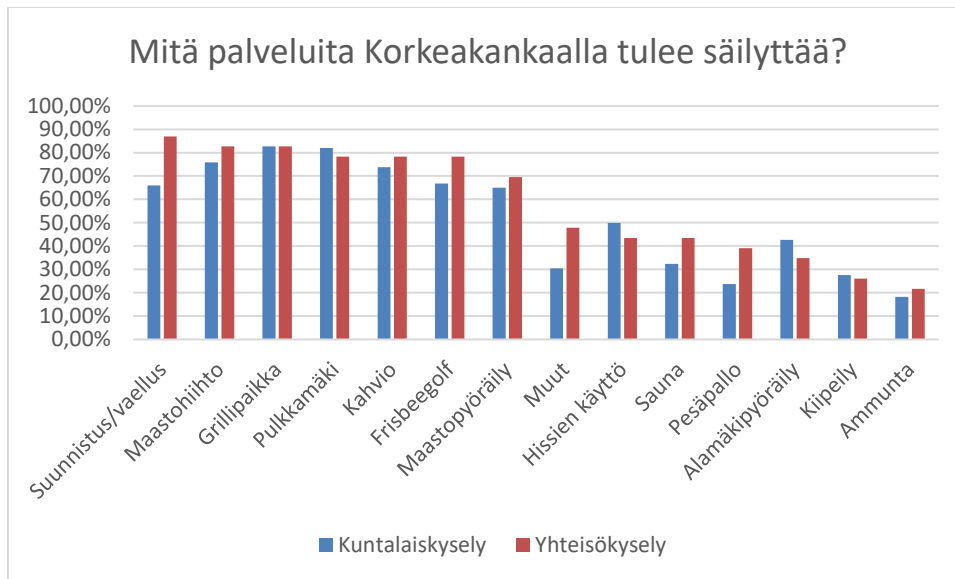

Taulukko 9. Yhdistysten valmius alueen kehittämiseen talkoiden kautta.

Noin puolet vastaajista suhtautuivat kielteisesti talkoiden tekemiseen. Noin puolet suhtautui myönteisesti vähintäänkin siinä tapauksessa, että se olisi ajallisten resurssien puolesta mahdollista. Ne yhdistykset, jotka toimivat alueella säännöllisesti, olivat pääsääntöisesti valmiita myös talkoita tekemään.

4.3 Kyselyiden tulosten yhteenveto

Kuntalaisille ja yhteisöille suunnattujen kyselyiden oli tarkoituksena toimia suunnannäyttäjinä sille, miten Korkeakankaan kehittämishanketta tulisi lähteä suunnittelemaan ja toteuttamaan. Kyselyiden tuloksissa ei noussut esiin suuria eroja sen suhteen, mitä vastaajat pitivät tärkeänä alueella. Kuitenkin pieniä nyanssieroja vastauksista löytyi.

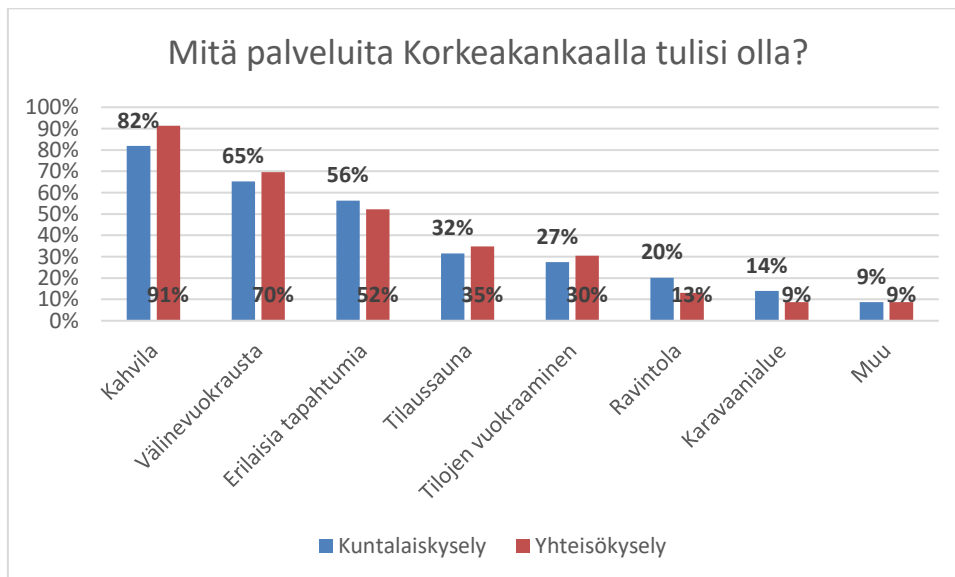
Taulukko 10. kuvaa mitä palveluita alueella halutaan vastauksien perusteella edelleen olevan.

Kun kysyttiin, mitä palveluita Korkeakankaalla tulisi säilyttää, ei vastauksien välillä ilmene suurta hajontaa. Vastauksia voi tulkita niin, että lähtökohtaisesti yhteisöt haluavat pääosin säilyttää alueen nykyiset toiminnot kun taas kuntalaiset kokevat, että on tärkeämpää panostaa matalankynnyksen toimintoihin.

Vastaajien välille ei saatu suurta hajontaa aikaiseksi myöskään kysyttäessä tärkeysjärjestystä kehittämissuunnitelmassa hahmoitelluille hankkeille. Alla olevasta taulukosta voi todeta, että vaikka vastauksien jakautumisessa on suurempaa hajontaa kuin palveluiden säilyttämisessä, saadaan niistä kuitenkin kauttaaltaan samankaltaiset painotukset kun hahmotetaan mitä kehittämissuunnitelman hankkeita kyselyyn vastanneet arvottavat kaikista tärkeimmiksi. Suurin ero valituissa hankeissa saadaan aikaiseksi uuden grillikodan rakentamisella alueelle. Siinä missä kuntalaiset arvottivat kehittämistoimen kolmanneksi tärkeimmäksi hankkeeksi,

Taulukko 11. Kehittämissuunnitelmassa esitettyjen hankkeiden arvojärjestystä vastaajien mielestä. Y tarkoittaa yhteisökyselyn tulosta, K tarkoittaa kuntalaiskyselyn tulosta. Suluissa vaihtoehtojen sijoittuminen tärkeysjärjestykseen omassa kyselyssään.

Kolmas kysymys, jossa pyrittiin löytämään eroavaisuuksia vastaajien välille, oli kysymys siitä mitä palveluita Korkeakankaalle pitäisi vastaajan mielestä tuoda. Kuten yllä olevista vastauksista on tullut ilmi, eivät vastaajien mielipiteiden suuret linjat eroa toisistaan, vaikka näkökulmat alueen käyttöön olisivat erilaiset.

Taulukko 12. Palveluiden tuottaminen alueella.

Lähtökohtaisesti suurempi osa kuntalaisista puoltasi ravintolan ja karavaanialueen tuomista verrattuna yhteisöjen vastauksiin. Kuitenkaan kumpikaan näistä eivät saavuta suurta suosiota vastaajien keskuudessa. Annettujen vastauksien perusteella niin kuntalaiset kuin Valkeakosken alueella toimivat seurakunnat ja yhdistykset näkevät alueen kehittämisen saman

suuntaisesti. Suurin esiin nouseva tarve on kuntoportaiden rakentaminen alueelle. Toinen selkeästi esiin noussut hanke on laskettelurinteen kohtalo, jonka toimintaa etenkin lasten ja nuorten kohdalla on nostettu esiin.

5 KORKEAKANKAAN KEHITTÄMISSUUNNITELMA

Korkeakankangas on perinteikäs valkeakoskilaisten ulkoliikunta – alue, joka on perustettu laskettelurinteen ympärille. Alue on paikallisten keskuudessa hyvin suosittu etenkin talvisin hiihtolajien ja pulkkamäen vuoksi. Kesäisin suurimmat alueella harrastettavat lajit ovat frisbeegolf ja maastopyöräily sekä lenkkeily.

Yhtenä kehittämishankkeen keskeisenä tavoitteena on luoda edellytyksiä liiketoiminnan tekemiselle ja palveluiden tarjoamiselle ympäri vuoden, milloin potentiaalinen asiakaskunta voisi oppia käyttämään alueella olevia palveluja säännöllisesti. Valkeakosken kunnan tahtotilana on löytää yksityinen taho, joka kantaa vastuun alueen päivittäisestä toiminnasta, kunnan toimiessa yhteistyökumppanina ja mahdollistajana.

Kehittämissuunnitelman alkuvaiheessa on päädytty kolmeen erilaiseen vaihtoehtoon, joille vastuun alueen toiminnasta voisi mahdollisesti myöntää. Ensimmäinen vaihtoehto on antaa toiminta jonkin sellaisen urheiluseuran vastuulle, jolla on selkeitä intressejä alueen toimintoihin. Toinen vaihtoehto on perustaa alueella vaikuttavien seurojen kesken yhdistys, esimerkiksi Korkeakankaan Tuki ry. Yhdistyksen puitteissa seurat yhteistyössä keskenään vastaisivat alueen toiminnasta ja kehittämisestä. Kolmantena vaihtoehtona on löytää yksityinen yritys tai yrittäjä vastaamaan alueen toiminnoista ja kehittämisestä.

Alueelle esitettävien parannusten pääperiaatteena on toimintojen monikäyttöisyys. Tällä tarkoitetaan sitä, että alueella toteutettavia hankkeita voidaan käyttää moneen eri tarkoitukseen tai niistä hyötyä mahdollisimman moni alueella toimiva taho. Tällä tavalla toiminnoista on mahdollista luoda erilaisia toiminta- ja palvelukokonaisuuksia ympärivuotisen

toiminnan mahdollistamiseksi. Esimerkiksi laskettelurinteeseen suunniteltua XCX – rataa voisi käyttää niin hiihtoon, maastopyöräilyyn kuin lasketteluun. Tai hiekkatekonurmea voisi käyttää pesä- ja jalkapallo, frisbeegolf ja agility. Lisäksi uudella alustalla voisi järjestää kuntotunteja, koulujen liikuntapäiviä tai erilaisia tapahtumia.

Suunnitelmassa alue on jaettu viiteen eri osaan: laskettelurinne, kahvilan alue, pesäpallokenttä, saunan alue ja hiihtomaan alue. Lisäksi on hahmoteltu ja nostettu esiin toimintoja, joita alueelle voisi myöskin sijoittaa. Jaottelu on tehty siksi, että suunnitelmaan on sisällytetty paljon erilaisia toimintoja, joista osa on toteutettavissa nopeallakin aikataululla, kun taas joitakin suunnitelmakokonaisuuksista voi siirtää ehdotettua ajankohtaa myöhemmäksi. Lisäksi tällä tavalla on mahdollista myös toteuttaa yksi osa – alue kerrallaan valmiiksi ennen kuin siirrytään seuraavan alueen pariin.

5.1 Laskettelurinteen alue

Laskettelurinne on alueen toimintojen sydän ja monet toiminnot tapahtuvat jo nyt rinteen maastoissa. Esimerkiksi maastopyöräily ja frisbeegolf hyödyntävät rinteen maastoja toiminnassaan. Laskettelurinne jakautuu kahteen osaan erilliseen osan. Rinteen juurella olevalta kahvilalta katsoessa vasemmalla puolella on rinteen suurempi laskettelualue, keskellä rinnettä on vanha hiihtohissi ja oikealla puolella on kapeampi laskettelualue, jossa on myös hieman enemmän maastonmuotoja. Seuraavaksi käydään läpi kehittämissuunnitelmaa laskettelurinteen osalta vasemmasta reunasta oikealle.

Rinteen vasemmassa reunassa sijaitsee perinteinen pulkkamäki, jonka säilyttäminen on nostettu myös kyselyissä tärkeäksi asiaksi. Tämä tukee myös ajatusta siitä, että lapsiperheiden

saaminen säännöllisesti alueelle on yksi kehittämissuunnitelman osa liiketoimintasuunnitelman lähtökohdista katsottuna. Tarkoituksena on rajata pulkkamäki selkeästi laskettelurinteen vasempaan reunaan kevyen verkkoaidan avulla, joita käytetään yleisesti laskettelurinteissä rinteiden rajaamiseen. Lisäksi luodaan selkeät kaistat, joita pitkin kuljetaan ylös ja alas rinnettä. Tällä tavalla pyritään lisäämään myös pulkkailun turvallisuutta.

Keskelle vasemman puoleista rinnettä on suunniteltu toteutettavaksi XCX – rata. XCX on hiihdon uusi laji, joka on ottanut vaikutteita skicrossista. Laji on myös viime vuosina noussut säännölliseksi harjoitusmuodoksi lapsuus- ja nuoruusvaiheen harjoittelua. Rataan voidaan sisällyttää erilaisia muotoja, kumpareita, hyppyjä, pujottelua ja kaarteita. Laji vaatii vartalonhallintaa, tasapainoa ja kehittää etenkin laskutaitoa. Lajia on myös alettu käyttää lasten ja nuorten SM – kilpailuissa sprinttihiihdon kilpailumuotona. (Suomen Hiihtoliitto, n.d.)

Laskettelurinteeseen tehtävän radan tarkoituksena on toimia ennen kaikkea haastavana harjoitusalueena hiihtäjille. Rataa voitaisiin myös käyttää lasketteluun ja hiihtokauden ulkopuolella maasto- ja alamäkipyöräilyn tarpeisiin. Liiketoiminnallisesta näkökulmasta tarkoituksena on kehittää tästä osa – alueesta erottava tekijä ja houkutin urheilupakettien myyntiin esimerkiksi muilta paikkakunnilta tuleville hiihtäjille tai maastopyöräilijöille.

Laskettelurinteiden keskelle on suunniteltu sijoitettavaksi kuntoportaat, hiihtohissien vasemmalle puolelle. Syksyllä 2021 suoritetuissa kyselyissä kuntoportaat nosti tärkeimmäksi alueen kehityskohteeksi yli 78% vastanneista yhteisöistä ja yli 50% vastanneista kuntalaisista. Sulaan aikaan rappuset toimivat koko kansan liikuntapaikkana alueella, se jää erikseen päätettäväksi järjestettäisiinkö portaille talvikunnossapitoa talviaikaisen käytön mahdollistamiseksi. Kuntoportaat rakennettaisiin joko puusta tai metallista tai näiden

yhdistelmällä. Esimerkkejä hankkeen toteuttamiseen on haettu Hämeenlinnasta, Kangasalalta ja muilta Valkeakosken lähialueen kunnilta, joihin on viime vuosina kuntoportaat rakennettu.

Laskettelurinteen keskellä on sijoitettu vanha hiihtohissi, joka on edelleenkin mahdollista saada toimimaan. Liikuntapaikan hoitajan mukaan suurimmaksi ongelmaksi hissien kunnostamisessa nousee turvalaitteiden puutteellisuus, ja muiden huoltojen ohella hissiin tulisi lisätä hätäkytkin, joka kaatumisen sattuessa pysäyttää hissien toiminnan. Kuitenkin jos hissi päätetään kunnostaa käyttökuntoon, pystytään sitä käyttämään niin maasto- kuin alamäkipyöräilyyn, lasketteluun kuin hiihtoon.

Jos rinteen keskiosaan lisätään toimintaa kuntoportaiden ja toimintakuntoisten hissien muodossa, on hissien oikealle puolelle suunniteltu asennettavaksi turvaverkko esimerkiksi rinteessä oleviin valopylväisiin. Tämä siksi, että oikeanpuoleisen laskettelurinteen keskellä sijaitsee frisbeegolf – radan viimeisen väylän kori, ja ajoittain heitot saattavat karata hissien ja kuntoportaiden alueelle. Tällä toimenpiteellä lisättäisiin alueen muiden käyttäjien turvallisuutta.

Laskettelurinteen oikeaan reunaan on varattu tilaa laskettelulle ja lasten alueelle. Laskettelua voisi tehdä kahdesta paikasta. Perinteinen paikka lähtee rinteen päältä, mikäli hissit toimivat. Toinen paikka luodaan tuomalla tämän rinteen vasemman puoleiseen reunaan mattohissi, jonka avulla perheen pienimmät pääsevät ylemmäs ja pystyvät harjoittelemaan laskettelemista. Rinteen aivan oikeanpuoleiseen reunaan on suunniteltu Tubing – area, joka on ongenkoukkua muistuttava kouru. Laskeminen tapahtuu uimarengasta muistuttavalla pulkalla.

Tubing – arean toteuttaminen vaatii todennäköisesti rinteiden laajentamista oikeasta reunasta, jotta kaikki toiminnot saataisiin turvallisesti mahtumaan rinteeseen. Tämänkaltaisella hankkeella pystyttäisiin erottumaan esimerkiksi Sappeen tarjoamista vaihtoehdoista. Talvisesongin ulkopuolella tämä puoli rinteestä olisi frisbeegolfin ja maastopyöräilyn käytössä. Laskettelurinteet myös rajattaisiin erilleen kahvilan rakennuksesta ja parkkipaikasta turvaverkolla. Rinteiden oikeasta nurkasta voitaisiin myös johtaa lähtöpaikka erilaisille ja eripituisille vaellusreiteille rinteiden takaosaan.

Kehittämissuunnitelmassa ei ole lähdetty ideoimaan jokaiseen mahdolliseen paikkaan jotakin. Tavoitteena on ollut keskittää ihmismassa omaan paikkaansa ja mahdollistaa rauhallinen luonnossa liikkuminen rinteiden toisella puolella, mihin on suunniteltu eri pituisia vaellusreittejä. Ajatuksena on, että vaellusreitit lähtevät ja päättyvät samaan pisteeseen, eli esimerkiksi kahvilan nurkalle. Vaellusreitien kauimpaiseen osaan on suunnitelmassa sijoitettu laavu. Lisäksi reitien varrelle voisi lisätä telttailualueen sellaista haluavia varten.

Kuva 1. Laskettelurinteen ja kahvilan alueen kehittämiskohteet ilmakuvassa (Google Maps, n.d.).

5.2 Kahvilan alueen kehittämissuunnitelma

Laskettelurinteen juurella sijaitsee kahvila, jossa on sijainnut alueen toiminnan ydin monien vuosien ajan. Kahvila on toiminut esimerkiksi ruokapaikkana, välinevuokraamona sekä asiakkaiden ja alueen muiden käyttäjien välineiden säilytyspaikkana. Vielä talvella 2020 kahvilassa on järjestetty pienimuotoista kahvila- ja välinevuokrausta yksityisen yrittäjän toimesta, mutta rakennuksen vuokratuotot eivät ole riittäneet kattamaan lämmityskuluja, minkä seurauksena rakennus on toistaiseksi pysynyt suljettuna.

Kahvilan vieressä sijaitsee suuri parkkipaikka ja kahvilan nurkalta lähtevät kaikki alueen keskeiset toiminnot. Kehittämissuunnitelmassa tarkoituksena on jatkaa kahvilan toimintaa sellaisena kuin se on perinteisesti mielletty. Samalla tarkoituksena on luoda mahdollisuus pienimuotoiselle ravintolatoiminnalle ja tilojen jakamiselle siten, että kahvilan aukiollessa tiloja pystyttäisiin vuokraamaan esimerkiksi kokouskäyttöön tai käyttämään esimerkiksi kilpailuiden kansliana.

Hankkeiden toteutusvaihtoehtoina on rakennuksen peruskorjaus tai kokonaan uuden rakennuksen rakennuttaminen. Ekologisesti, taloudellisen suunnittelun sekä hankkeen aikataulun pitämisen näkökulmasta olisi todennäköisesti varmin tapa purkaa olemassa oleva rakennus ja rakennuttaa kokonaan uusi. (Kaskinen, 2020) Koska rakennusta käytetään varsinkin talviaikaan, nousee yhdeksi keskeiseksi kriteeriksi rakennuksen energiatehokkuus. Uudesta rakennuksesta saisi varmasti energiatehokkaan ja siihen saisi liitettyä modernit lämmitysratkaisut kustannusten hillitsemiseksi. Lisäksi uuteen rakennukseen saisi suoraan suunnitella halutut toiminnot ja tilat niille. Jos päädytään kokonaan uuteen rakennukseen, hyvä vaihtoehto toteutukseen voisi olla talopaketti. Monelta talon valmistajalta saa avaimet käteen ratkaisuja, jotka kattavat 70-80% kaikista kustannuksista. Tällöin talon ostajan vastuulle jää käytännössä perustusten teko. (Dekotalo, n.d.)

Korkeakankaan alueella on grillikatos, joka on sijoitettu laskettelurinteen vasemmanpuoleiseen reunaan. Katos on vaikeasti saavutettavissa koska se on hieman syrjässä ja etenkin talvella kulku tapahtuu pulkkamäen ja hiihtoladun välistä. Kahvilarakennuksen parkkipaikan ja laskettelurinteen väliin on kehittämissuunnitelmassa tuotu kokonaan uusi grillipaikka. Suunnitelmassa toteutus tapahtuisi siten, että paikalle rakennettaisiin tiipin muotoinen grillikota ja lisäksi tämän viereen tuotaisiin kaksi kaivonrengasta. Tällä tavalla

saavutettaisiin helppo palvelun saavutettavuus myös liikuntaesteisille ja ikäihmisille, mikä mahdollistaisi esimerkiksi koko perheen ulkoilupäivän rinteen luona. Jos kodasta tehdään suljettu, eli siinä olisi ulko – ovi, on kotaa mahdollista myös vuokrata yksityistilaisuuksia varten, niin kuin esimerkiksi Lapissa toimitaan.

5.3 Hiekkakentän aluea

Keskellä Korkeakankaan aluetta on sorakenttä, joka on käyttötarkoitukseltaan vanhoissa asiakirjoissa nimetty pesäpallokentäksi. Kentällä järjestetään ajoittain matalan kynnyksen pesäpalloharjoituksia, agilitya ja erilaisia kuntotunteja. Lisäksi kentän alue toimii lähtö- ja maalialueena hiihtokilpailuissa.

Yksi kehittämishankkeen kulmakivistä on tuoda erilaisia tapahtumia alueelle ja joissa hiekkakenttä olisi tapahtumien keskipiste yhdessä kahvilan alueen kanssa. Tämänkaltaisia tapahtumia olisivat esimerkiksi ulkoilmassa tapahtuvat myyntimessut sekä päiväkotien ja koulujen ulkoliikuntapäivät säännöllisesti useamman kerran vuodessa. Hiekkakentän päivittäminen tukee tätä tavoitetta.

Hiekkatekonurmi on nykyaikainen alusta liikuntaharrastuksille. Suunnitelman lähtökohtana on tuoda alueelle hiekkatekonurmesta valmistettu kenttäpinnoite pysyvine rajoineen, mikä voisi helpottaa alueen vuokraamista säännölliseen käyttöön. Kenttää voidaan käyttää jalkapalloon, pesäpalloon tai agilityyyn. Toteutusmuotona voisi olla esimerkiksi jonkin Valkeakoskella jo olemassa olevan tekonurmikentän kierrättäminen, eli täysin uutta tekonurmea ei alueelle tarvitsisi hankkia.

Suunnitelmassa pesäpallokentän sivuille asennetaan korkeat verkot. Verkkojen funktio on suojella ohikulkijoita ja kentän vieressä olevia rakennuksia pelin tiimellykseltä. Verkoilla on myös tarkoitus yhdistää eri lajien harjoittelua yhteen, kun verkkoihin voisi harjoitella sekä pesäpallon lyöntejä että frisbeegolfin avausheittoja.

Hiekkakentän tai kahvilan parkkipaikan alueelle tulisi myös asentaa uudelleen puttauskorit frisbeegolfin tarpeisiin. Korit sijaitsevat tällä hetkellä laskettelurinteen juurella, mutta jos suunnitelmassa oleva grillikota toteutetaan, jäävät ne näiden rakenteiden alle.

Hiekkakentän laskettelurinteen puoleisessa päädyssä sijaitsee puurunkoinen hiihtosilta. Silta alkaa hiihtojaoston mukaan lähestymään käyttöikänsä loppua, ja se ei täytä nykyaikaisia kriteereitä esimerkiksi SM – tason kilpailuiden järjestämiseksi, koska silta on liian kapea. Kilpailuissa tätä kyseistä siltaa pitkin suunnataan lähdöstä maastoon. Viime vuosina yhteislähtö on korvannut kilpailumuotona perinteisemmän väliaikalähdön, minkä seuraksena sillan nykyisellä leveydellä hiihtäjät joutuvat väistämättä ruuhkaan heti matkan aluksi. Esimerkiksi vapaalla tavalla kilpaillessa hiihtäjien on lähes mahdotonta hiihtää kaksi urheilijaa rinnakkain.

Nämä seikat huomioiden hiihtosillan uusiminen ja samalla leventäminen nykyisten kilpailukriteerien mukaisiksi on perusteltua. Tämän toimenpiteen tullessa ajankohtaiseksi olisi hyvä myös ottaa huomioon sillan sijainti. Sillan alapuolelta kulkee ainoa autotie kahvion parkkipaikalle. Uutta siltaa tehdessä olisi hyvä ottaa huomioon, että esimerkiksi myös suuret bussit tai rekat mahtuisivat kulkemaan sillan ali myös talvella. Tällä tavalla saataisiin parannettua alueen saavutettavuutta.

Kuva 2. Hiekkakenttä, iso hiekkaparkki ja alueella olevat rakennukset ilmakuvassa (Google Maps, n.d.).

5.4 Pukuhuoneen ja saunan alue

Rinteeltä katsottuna alueen vasemmassa reunassa on kaikkiaan kuuden rakennuksen keskittymä. Yhdessä rakennuksista toimii kilpailuiden kuuluttamo, yhdessä säilytetään alueella käytettäviä työkoneita ja yksi toimii tällä hetkellä pukuhuoneena ja rakennuksessa sijaitsevat myös alueen ainoat WC:t kahvilassa olevien lisäksi. Yksi rakennuksista on työmaakonteista yhdistetty tilaratkaisu, jota käytetään esimerkiksi hiihtokilpailuiden

yhteydessä kisatoimistona. Lisäksi alueella sijaitsevat vanha aitta ja omakotitalo. Kehittämissuunitelman lähtökohtana on se, että tätä aluetta kehittämällä saadaan Korkeakankaalle luotua lisää vetovoimaa ja laajemman tapahtumatarjonnan mahdollistavia palveluita.

Tämän alueen kehittäminen lähtee siitä, että olemassa oleva rakennuskanta päivitetään nykyaikseksi siltä osin kuin se on järkevää. Ensimmäinen vaihe on, että konteista tehty rakennus puretaan ja sen tilalle rakennetaan uusi rakennus, jossa on pukuhuone- ja saunatilat. Lisäksi rakennukseen tehtäisiin varastoja alueella toimiville seuroille ja kouluille sekä taukotila esimerkiksi kunnan työntekijöitä varten. Pukuhuonetilaa voisi myös käyttää pienemmän ihmismäärän kokoustilana tai sitä voisi vuokrata saunailtoja ynnä muita vastaavia tilaisuuksia varten. Tilaan tehtäisiin myös WC.

Nykyinen saunarakennus saisi tässä vaiheessa jäädä palvelemaan nykyisellään. Kun sen käyttöikä alkaa loppumaan, pitäisi rakennus peruskorjata päädyissä olevine vessoineen. Tässä tilanteessa tavoitteena olisi samankaltainen pukuhuone ja sauna yhdestelmä kuin uudessa rakennuksessa tällä hetkellä olevan kahden pukuhuoneen ja kahden saunan sijaan. Tällä tavalla esimerkiksi hiihtokilpailuissa olisi naisille ja miehille omat selkeästi erilliset pukuhuoneensa.

Alueella olevaan vanhaan taloon tehtäisiin tässä vaiheessa kuntotarkastus ja raportin pohjalta laadittaisiin toimenpidelista. Kehittämissuunnitelmassa tämän rakennuksen on tarkoitus toimia vuokratilana illanviettoihin, mikä todennäköisesti tarkoittaa tilojen, lämmitysjärjestelmän ja varustetason päivittämistä.

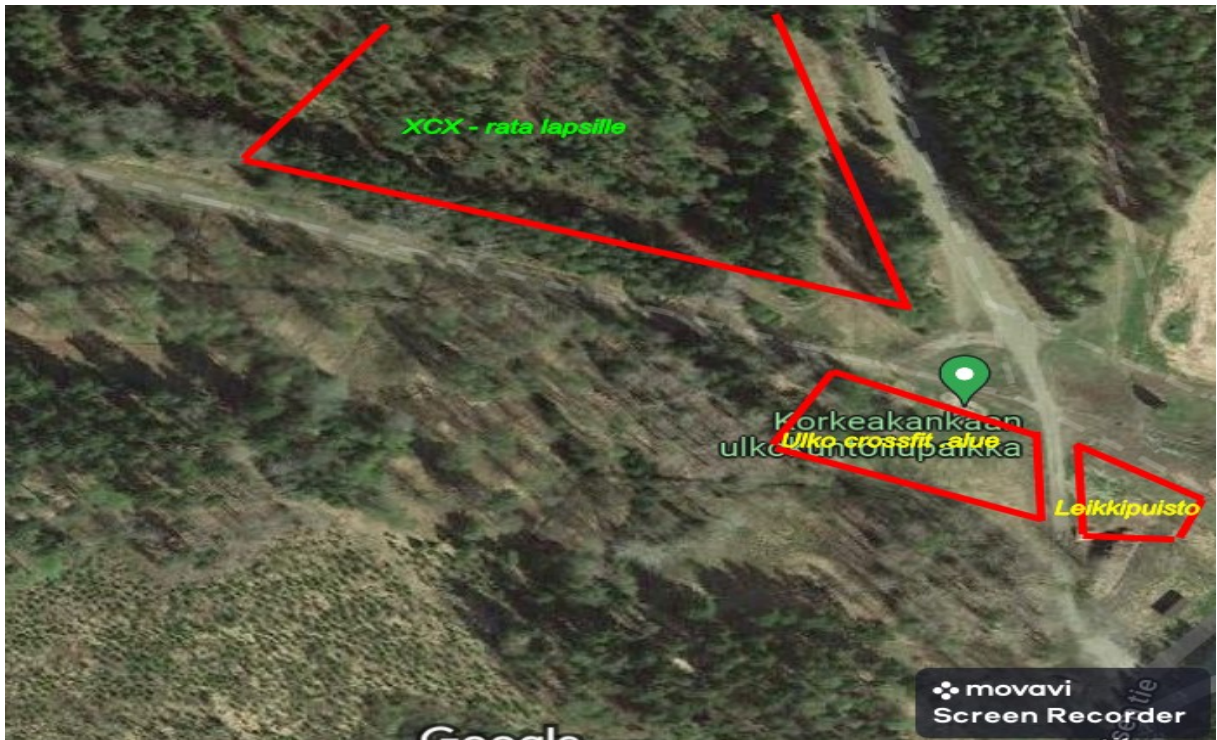
Rakennusten vierestä alkaa luonnonsuojelualue, jolla on myös kapea luontopolku. Kehittämissuunnitelmassa luotaisiin koko luontopolun kattavat pitkospuut. Pyrkimyksenä on rajata ihmisten kulkemista tiettyä reittiä pitkin ja mahdollistaa myös heikommin liikuville ihmisille mahdollisuus luonnossa kulkemiseen. Alueen suojelustatuksesta johtuen ensin tulee kuitenkin selvittää, onko tämänkaltaisen hankkeen toteuttaminen mahdollista.

5.5 Hiihtomaan alue

Hiihtomaaksi kutsutaan aluetta, joka sijaitsee laskettelurinteeltä pois päin katsottuna kauimmaisena alueena ennen kuin pururata häviää metsään. Alueelle on sijoitettu lapsien suosiossa oleva pieni tekniikkarata ja muutama kuntoiluteline. Kehittämissuunnitelmassa tarkoituksena on kehittää jo olemassa olevaa tekniikkarataa selkeämmäksi XCX – radaksi, johon suunnitellaan hieman erilaisia ominaisuuksia kuin laskettelurinteessä olevaan rataan. Tämä rata toimisi pienimpien lasten harjoituspaikkana minkä jälkeen voitaisiin siirtyä laskettelurinteessä olevan radan pariin. Talvisesongin ulkopuolella rataa voidaan käyttää esimerkiksi maastopyöräilyn tarpeisiin.

Alueella olevan ulkokuntosalin kohdalla on myös lähdetty siitä, että jo olemassa olevaa kehitetään nykyisemmäksi ja käyttäjiä kutsuvammaksi. Alueelle on tarkoituksena toteuttaa ulkocrossfit – alue nykyaikaisine alusta- ja laiteratkaisuineen. Lisäksi laitteisiin kiinnitettäisiin ohjetauluja ja harjoitusohjelmien malleja, jotta harjoitusten aloittamisen kynnyks pisyisi matalana. Lisäksi crossfit - alueeseen liitettäisiin lasten leikkialue. Ajatuksena on, että aikuiset voivat tulla harjoittelemaan ja samasta paikasta löytyy tekemistä myös lapsille. Lapsille tuotaisiin liukumäki kompleksi jossa voisi myös kiipeillä. Tämän lisäksi keino, ruutuhyppyilyitä,

maatrampoliineja, maatikkaat ja pieni juoksusuoran pätkän. Myös boulderointi alustoja tai tasapainoilutukkeja voisi harkita kokonaisuuteen.

Kuva 3. Hiihtomaan alueen kehittämishankkeet ilmakuvassa (Google Maps, n.d.).

5.6 Muita kehitystoimintoja alueen palvelutarjontaan

Tähän kappaleeseen on vielä kehittämissuunnitelman lopuksi nostettu sellaisia toimintoja, joita ei välttämättä voi sijoittaa näihin esiin nostettuihin paikkoihin suoraan. Tämänkaltainen hanke on esimerkiksi opasteiden ja mainostaulujen tekeminen alueelle. Jos tavoitteena on saada lisää ulkopaikkakuntalaisia käymään alueella, olisi hyvä että alueen palveluita

mainostetaan ja markkinoidaan laajasti, hiihto- ja vaellusreitit on merkitty selkeästi ja kaikki toiminnot löytyvät nettisivuilta ja sosiaalisesta mediasta.

Kunnassa olevia yrittäjiä voitaisiin myös saada mukaan alueella toteutettaviin hankkeisiin lupaamalla heille näkyvyyttä alueelle sijoitettavien mainostaulujen kautta. Tulevaisuudessa alueelle olisi hyvä tuoda videotaulu, jonka avulla tarjotaan yhteistyötä tekeville yrityksille mainostilaa ja alueen käyttäjille markkinoidaan alueen tapahtumista ja toiminnoista. Lisäksi alueella kilpailuja järjestävät seurat voisivat käyttää videotauluja esimerkiksi live – kuvan tuottamiseen kilpailuista, mikä helpottaa kilpailuiden seurantaa.

Korkeakankaalle tullessa, juuri ennen kuin alue aukeaa eteesi, on tien vasemmalla puolella suuri hiekkaparkkipaikka. Kehittämissuunnitelmassa tähän kohtaan on suunniteltu karavaanialue, joka on toteutettavissa pienellä alueen siistimisellä. Tällä tavalla alueelle voitaisiin saada uusia vierailijoita, jotka ovat kiinnostuneet nimenomaan Korkeakankaalle olevien palveluiden, kuten maastöpyöräilyn, frisbeegolfin tai vaikkapa ensi lumen ladun käytöstä. Karavaanareiden käyttöön voisi valjastaa alueella olevan saunan ja peseytymistilat osaksi parkkipaikkaan kuuluvaa pakettia. Alueella on olemassa mahdollisuus vesihuoltoon ja jatkossa palveluiden vakiintuessa myös mahdollisuus esimerkiksi ruokailuun.

Kehittämissuunnitelmassa alueelle on myös tarkoituksena sijoittaa ulkoluokkia. Ulkoluokat tukevat eri aistein tapahtuvaa oppimista ja vahvistaa oppilaiden sosiaalisia taitoja (Ulkoluokka, n.d.). Ajatuksena on tuoda alueelle säännöllisemmin koulujen liikuntapäiviä, esimerkiksi joka syksy ja kevät kaikki koululuokat tulisivat alueelle vuoden ajan mukaan vaihtuvien teemojen välittämää ulkoilupäiviä viettämään. Luonnossa voi tietenkin opiskella myös muitakin aineita. Suunnitelmassa ei oteta kantaa luokkien sijoittamiseen, mutta toteuttamismudoksi voisi

pääosin riittää esimerkiksi tukkipenkit. Ulkoluokkia voisi käyttää myös pienimuotoisten kesäteatterien katsomoina. Jos alueella olisi useampi tämänkaltainen tila, voisi alueella järjestää esimerkiksi liikunnan ja teatterin yhdistävän tapahtuman, jossa kuljetaan luonnon helmassa esityspaikalta toiselle.

Osana kehittämishankkeeseen tehtyä kyselyä on tullut ehdotuksia uusien, lasten harjoitteluun suunnattujen, hyppymäkien rakentamisesta. K5 – ja K15 – mäkien rakentaminen tukee mäkihyppyharrastuksen aloittamista ja lajin perusteiden oppimista. Hyppymäet sijoitettaisiin mahdollisuuksien mukaan laskettelurinteen läheisyyteen. Muovipinnoittamalla mäet mahdollistetaan ympärivuotinen harjoittelu.

5.7 Kehittämishankkeen aikataulu

Alla olevaan taulukkoon on hahmoteltu kehittämissuunnitelmassa esitettyjen hankkeiden toteuttamisaikataulu, johon opinnäytetyön ohjaus on vaikuttanut vahvasti. Johtuen kehittämissuunnitelman julkaisuaikataulusta, on moni hanke suunniteltu toteutettavaksi vuonna 2023 tai sen jälkeen, lukuunottamatta selkeintä vaihtoehtoa eli kuntoportaita. Lisäksi vuodelle 2022 on suunniteltu myös ulkoluokkien toteuttaminen.

Suunnitelmassa on lähdetty siitä, että tietyt hankeosuudet tehdään omana vuotenaan. Esimerkiksi alueen uusien toimintojen maanmuokkaustyöt tehtäisiin vuonna 2023 ja samana vuonna toteutettaisiin kahvilan peruskorjaus tai uuden rakentaminen pohjatöineen. Alueen luontopolkujen laatiminen, ehostaminen ja korjaukset sekä uudet opasteet tehtäisiin 2024. Peäspallokentän alueen parannus tapahtuisi 2025 ja saunan alueen vuonna 2026. Hankkeita jakamalla useammalle vuodelle on tavoitteena saada aikaa suunnittelun ja kilpailuttamisen

tekemiseksi. Tällä tavoin tavoitteena on saavuttaa hyvä kokonaisuus jossa kustannukset eivät nouse hallitsemattomiksi.

Kehittämishanke	2022	2023	2024	2025	2026
Kuntoportaat	x				
Pulkkämäki muokkaus ja rajaus	x	x			
XCX - rata laskettelurinteeseen		x			
Hiihtohissien kunnostus		x			
Turvaverkko hissien viereen	x				
Vaellus- ja luontoreitit rinteiden takaosaan			x		
Tubing - area muokkaus		x			
Tubing - area käyttöönotto					x
Mattohissin pohjatyöt		x			
Mattohissin asennus					x
Kahvilan peruskorjaus			x		

Grillipaikan pohjatyöt	x				
Grillikodan ja renkaiden asennus	x				
Hiekkatekonurmen asennus				x	
Lyönti- / heittoverkon asennus				x	
Puttauskorin asennus uudelle paikalle				x	
Saunan alueen rakennuskannan päivittäminen					x
Uusien ja vanhojen luontopolkujen ja pururatojen muokkaaminen sekä ehostus			x		
XCX - rata hiihtomaahan		x			
Crossfit alue, pohjatyöt		x			
Leikkipaikka, pohjatyöt		x			
Crossfit alue asennus ja käyttöönotto			x		
Leikkipaikka asennus ja käyttöönotto			x		
Karavaanialue siistiminen ja avaus			x		

Opasteet ja mainostaulut				x	
Ulkoluokkien teko	x				

Taulukko 13. Kehittämissuunnitelman aikataulu.

6 TUTKIMUKSEN YHTEENVETO JA POHDINTAA

Opinnäytetyön tarkoituksena oli luoda kehittämissuunnitelma Korkeakankaan ulkoliikunta – alueelle. Osana suunnitelmaa tuli myös selvittää, miten kehittämishankkeen kautta alueella voitaisiin toteuttaa nykytilannetta säännöllisempää liiketoimintaa.

Tutkimuksen teoreettisessa osiossa keskityttiin liiketoiminnan aloittamiseen ja kehittämiseen. Tämä oli selkeä valinta, koska alueella on ollut liiketoimintaa, joka on olosuhteiden pakosta jouduttu jäädyttämään. Teoria ei kaikilta osin tue näkökulmaa, jossa alueelle saataisiin luotua kannattavaa liiketoimintaa ympärivuotisesti. Tutkimuksen pohjalta näyttää siltä, että sesonkikahvilaan ja -ravintolaan perustuva liiketoiminta on kuitenkin täysin mahdollista myös tulevaisuudessa ja kehittämissuunnitelmassa on pyritty luomaan tukipalveluita kahvilan toiminnan mahdollistamiseksi ja uusia houkuttimia asiakkaille.

Tutkimuksessa annettiin kuntalaisille mahdollisuus vaikuttaa suunnitelman lopulliseen muotoon kuntalaiskyselyiden kautta. Pohdittavaksi jää esimerkiksi se, onko XCX – rata terminä niin uusi ja vieras, ettei se sen vuoksi saanut kannatusta. Kyselyissä saadut vastaukset olivat linjassa suunniteltujen hankkeiden kanssa, koska alueelle mahdollisia uusia ajatuksia ei avoimissa kohdissa noussut esiin laskettelurinteen uudelleen avaamista lukuunottamatta. Tästä herää kysymys, tulisiko rinteestä vähintäänkin osa varata matalankynnyksen lasketteluun myös tulevaisuudessa, jos rinnettä lähdetään kehittämään. Kyselyiden perusteella kehittämistyöhön löytyy halukkuutta alueella jo toimivien seurojen ja yhdistysten puolelta. Näitä tahoja tulisi osallistaa vahvasti suunnitteluun ja tätä kautta sitouttaa alueen kehittämiseen. Tällä tavalla pystytään myös kehittämään seurojen välistä yhteistyötä.

Kehittämissuunnitelmassa esitettiin ja aikataulutettiin kaikkiaan 25 toimintoa ja hanketta, joiden kautta alueen toimintoja voitaisiin nykyaikaistaa ja monipuolistaa. Lisäksi esiin nostettiin muutama muu kehittämiskohde, jotka voisivat alueella olevaan harrastustoimintaan sopia, mutta joita ei suunnitelmaan tässä kohdassa lisätty suoraan. Kehittämishankkeiden tarkoituksena on mahdollistaa aiempaa monipuolisemmat toiminnot ja useamman lajin harjoittelu, milloin alueella on myös suurempi asiakaspotentiaali kuin tällä hetkellä. Tässä Valkeakosken kunnalla on suuri rooli toiminnan ohjaamisessa alueen palveluiden pariin.

Lähteet

Clarysse, B. & Kiefer, S. (2011). *The smart entrepreneur*. Elliot Thompson Limited.

Evans, V. (2011). *The Financial Times Essential Guide to Writing a Business Plan*. Pearson Education.

Hesso, J. (2015). *Hyvä liiketoimintasuunnitelma*. Kauppakamari.

Hiltunen, M. (2007). *Hyvinvointiyrittäjän liiketoimintaopas*. Tietosanoma Oy

Laukkanen, M. (2006). *Yritykset tervetuloa!*. Talentum.

Lindroos, J. & Lohivesi K. (2006). *Onnistu Strategiassa*. Alma Talent.

Puustinen, T. (2006). *Avain omaan yritykseen*. ARC Books Oy.

Rae, D. (2007). *Entrepreneurship, from opportunity to action*. Palmgrave Macmillan.

Saarelainen, E. (2013). *Kohti menestyvää liiketoimintamallia*. Suomen Liikekirjat.

Tuulaniemi, J. (2011). *Palvelumuotoilu*. Alma Talent.

Verkkolähteet

Ahonen Petri, 2022, Tilastot. Haettu 15.2.2022 osoitteesta

<https://www.valkeakoski.fi/kuntainfo-ja-hallinto/valkeakoski-tietoa/tilastot/>

Dekotalo, n.d., Talopakettin hinta, Haettu 15.11.2021 osoitteesta

<https://www.dekotalo.fi/talopaketit/talopakettin-hinta/>

Eisto, S. (18.4.2019), Millainen on hyvä liikeidea? Haettu 7.2.2022 osoitteesta

<https://www.op-media.fi/yrittajyys/yrityksen-perustaminen/millainen-on-hyva-liikeidea/>

Kaskinen Hannu, 2020, Milloin vanhaa kesämökkiä on järkevää korjata? Haettu 16.11.2021 osoitteesta

<https://rakennusmaailma.fi/milloin-vanhaa-kesamokkia-on-jarkeva-korjata/>).

Kurikka Päivi, 2021, Kuntalaisten osallisuus ja kuuleminen kunnan päätöksenteossa. Haettu 13.2.2022 osoitteesta

<https://kansalaisyhteiskunta.fi/tietopankki/kuntalaisten-osallisuus-ja-kuuleminen-kunnan-paatoksenteossa/>

Perälähti Marko, 2020, Mitä segmentointi tarkoittaa ja mitä sillä tekee. Haettu 9.2.2022 osoitteesta

<https://www.taloustutkimus.fi/ajankohtaista/uutisia/mita-segmentointi-tarkoittaa-ja-mita-silla-tekee.html>

Pohjola, M. n.d., Miten yrityksen arvot saadaan näkyväksi? Haettu 8.2.2022 osoitteesta

<https://www.taitotalo.fi/taitocase/miten-yrityksen-arvot-saadaan-nakyvaksi>

Puranen, T. (2019), Missio, visio, strategia ja omistajan tahtotila. Haettu 9.2.2022 osoitteesta

<https://ammattijohtaja.fi/missio-visio-strategia-ja-omistajan-tahtotila/>

Puranen, T. (30.8.2019), Markkinointi. Haettu 9.2.2022 osoitteesta

<https://ammattijohtaja.fi/markkinointi/>

Reina, T. (9.1.2020), Uusi vuosikymmen peri vanhat haasteet kuntataloudessa ja sotessa. Haettu 6.2.2022 osoitteesta

<https://www.kuntaliitto.fi/blogi/2020/uusi-vuosikymmen-peri-vanhat-haasteet-kuntataloudessa-ja-sotessa>

Santalahti, K, (n.d.), Arvolupaus yrityksen markkinoinnissa. Haettu 8.2.2022 osoitteesta

<https://kubla.fi/blogi/arvolupaus/>

Suomen Hiihtoliitto, n.d., XCX-hiihto. Haettu 15.11.2021 osoitteesta

<https://hiihtoliitto.fi/lajit/maastohiihto/xcx-hiihto/>

Suomen Riskienhallintayhdistys ry, n.d., Nelikenttäanalyysi – SWOT. Haettu 11.2.2022 osoitteesta

<https://pk-rh.fi/tools/swot.html>

Ulkoluokka, n.d., Liikuntaa ja oppimista lähiluonnossa. Haettu 17.11.2021 osoitteesta

<https://ulkoluokka.fi/>

Yrittäjät, n.d., Yrittäjyys Suomessa. Haettu 10.2.2022 osoitteesta

<https://www.yrittajat.fi/yrittajajarjesto/tietoa-yrittajista/yrittajyys-suomessa/>

Kuva 1, Google Maps, n.d., Paikkatietoikkuna. Haettu 28.2. osoitteesta

<https://www.google.com/maps/place/Ski+%26+Cafe+Korkeakangas/@61.2519404,24.0840038,17z/data=!3m1!4b1!4m5!3m4!1s0x468ee55360b3d30f:0x9ac336ea2c1379a0!8m2!3d61.2518718!4d24.0861844>

Kuva 2, Google Maps, n.d., Paikkatietoikkuna. Haettu 28.2. osoitteesta

<https://www.google.com/maps/place/Ski+%26+Cafe+Korkeakangas/@61.2520745,24.0817776,175m/data=!3m1!1e3!4m5!3m4!1s0x468ee55360b3d30f:0x9ac336ea2c1379a0!8m2!3d61.2518718!4d24.0861844>

Kuva 3, Googlemaps, n.d., Paikkatietoikkuna. Haettu 28.2. osoitteesta

<https://www.google.com/maps/place/Ski+%26+Cafe+Korkeakangas/@61.2533336,24.0787252,175m/data=!3m1!1e3!4m5!3m4!1s0x468ee55360b3d30f:0x9ac336ea2c1379a0!8m2!3d61.2518718!4d24.0861844>

